

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónap 2 korona.

VEDEKÉN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Élytár betű sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, augusztus 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Szavazás nélkül.
- Késedelem a miniszterlumban.
- Szenatóriumba viszik Kintzlg Bélat.
- Megcsontított sirbaltok.
- „Tiszta pénz”.
- A rosszul értelmezett szerződés.
- Nyaralás Aradon.
- Véleményt kér a miniszterelnök.
- A pápa ajándéka Prohászka püspöknek.
- Tarkaságok.

Arad és az obstrukció.

Arad, augusztus 5.

Amikor a parlament eltéveszti, elmulasztja, vagy megszegi kötelességét: a törvényhatóságok tiszte, hogy szavukat a nemzet, s az ország érdekében fölemeljék.

A magyar parlament, legalább egy időre, a kisebbség kezébe került. A koalícióba verődött ellenzék köti le a parlamentnek minden idejét, haszon-talan, minden józanul gondolkodó ember fölháborodását provokáló gyerek-játékra. A legkülönbözőbb, nagy részben komolyan nem vett és becsületesen nem vallott elvek örve alatt a legsilányabb obstrukciót folytatják. Az ország népe ámulva nézi, csodálva hallgatja: lehet a képviselőháznak idejét azzal tékozolni, a magyar országgyűlésnek hivatását arra zsugorítani, hogy napról-napra névszerinti szavazásokat tartsanak szabadságot kérő levelek fölött?

A házszabályok erre módot adnak. Lehet. De nem ad módot erre,

sőt egyenesen tiltja azt: az ország érdeke. S ha az obstrukcióban tivornyázó, fehér ruhás honatyák a fővárosban teljesen szabadnak érzik magukat a cselekvésben s hevenyészett népgyűlések felhatalmazása alapján jogosultnak érzi a technikázást: mozduljon meg a vidék komoly értelmisége s mozduljanak meg azok a testületek, a melyekben ez az értelmiség küldte a mandatáriusait: a törvényhatóságok.

Mi se rajogunk azért, hogy a katonai terheket, a katonai létszámot emeljék. Ha azonban nem vagyunk vakok vagy vakokat nem játszunk, látnunk kell, hogy a külföld minden nagyobb államában ennek a kellemetlen, de kikerülhetetlen szükségnek eleget tettek. De ha még annyira ellenezné is az ország a létszámemelést: ahhoz, hogy ezt a koalíció visszaállításához ürügynek, alkalomnak használják föl, hogy az ez ellen indított harc eredménye ne a létszámemelés kikerülése, hanem aki-uzsorázott és ezután elvesztett koalíciós hatalom újabb megszerzése legyen: ehhez az ország közvéleménye segítséget nem adhat; ez ellen tiltakoznia kell, s ezt a kísérletet, amely céljaiban önző, eszközeiben üres és durva, — meg kell bélyegeznie!

A törvényhatóságok megmozdultak. Versec város köriratban fölhívta a törvényhatóságokat, hogy az obstrukció ellenállást foglaljanak. Ezt az

átíratot Aradvárosának is megküldte csatlakozás céljából.

Azt hisszük, a törvényhatóság állásfoglalása nem vitás. Aradvárosa nem szívesen foglalkozik a politikával, de megteszi, amikor az ország javát látja veszélyeztetettnek. A város törvényhatóságának pedig nem lehet más a nézete, mint amit a múltban hasonló kérdéseknél vallott: a parlamentet vissza kell adni az alkotó, békés munkának, a törvényho-zás hivatását tartalmatlan, bántó komédiákra súlyosítani nem szabad.

Hogy azonban Arad határozatának súlya legyen: ez az állásfoglalás ne történjék egy más átírat-hoz való csatlakozásnak formájában. Aradon a törvényhatóság tagjai tegyenek önálló indítványt s a törvényhatóság hozzon önálló határozatot a technikai obstrukció ellen. Legyen ez a jele annak, hogy a városok nem csak a társtörvényhatóságok figyelmeztetése révén, hanem a maguk ér-zéseit, meggyőződését, a parancsoló szükség szavát követve kiáltanak a parlamenthez, a hivatásáról megfele-dezett kisebbséghez, hogy elég volt!

Ugyanigy történik, a mint olvas-suk, Nagyváradon, s a vidék több nagy városában is. Lassanként a vi-dék törvényhatóságainak nagy része meg fog szólalni, hogy a nemzet lelkiismeretét állítsa azok elébe, a kik a közvéleményre mernek hivatkozni, a mikor a hatalomért indított hadjárat-hoz a legellentétebb elveket

A papirdarab.

Írta: Mente Béla.

I.

A Muzsa is ásitott, mert az ásitás ragadós. De hiszen, ha ő ott lett volna, akkor Irén és Olga sem ásitott volna. Pedig milyen áldozatot hoztak ezért a felolvasásúléért. Aldozatot igen, ók, a kik rajongtak a szépirodalomért, noha az alvásért is éltek-haltak.

Még fél nyolcra is alig járt az idő, mikor felkeltek. Öltözéshez fogtak és reggeliztek és fél-tíz se volt még, mikor már ott tolongtak és szorongtak a terem ajtaja előtt. Tizkor feltáruáltak az ajtók. Mindenki előre tért, csak Irén és Olga maradt hátra. Szegényeknek csak idealizmust adott a sors, de egy csöpp könyö-köt sem. A hátsó sorban voltak kénytelenek leülni. Szóval, a koránkelés korántsem bizon-nyult előnyösnek.

És kezdődött a felolvasásúlés. Első szám: elnöki megnyitó. Második: a tirkári jelentés. Harmadik: egy elhunyt tag fölötti emlékbeszéd. Mikor ennek vége volt, Irén és Olga egy szívből és tüdőből lélekzett föl. No, most! gondolták. Következett egy pár vers. Itt történt, hogy Olga ajkáról ellebbent az első ásitás. Nyomon követte a rokonlelkű Iréné. (Mert unokanővérek valának). Majd próza került sorra. Az unokanővér-lelkek most már versenyt ásitoztak. De unalmas dolog is volt. A hatodik

számnál Irén és Olga halló szervei nyílt sztrájk-ban törtek ki és ezentul még a fülek rózsás cimpáit se mozgatták a felolvasásokért.

A közönséget kezdték kritizálni, majd mi-kor ezt nagyon közönségesnek találták, az írókra tértek át, a kik ott álltak és ültek a felolvasó asztal mögött.

— Nézd — szólt Irén Olgához — Király Ferenc írt valamit egy darab papirosra.

— Oh, de szeretném azt a ceruzát! — sugta Olga és szeme óhajtomódban fénylett.

— Én inkább azt a papirost szeretném. Vajjon mit írhatott rá? Nem dobta el, hanem zsebre tette. — És Irén kleptomániás pillantá-sokat lövelt Király Ferencnek, a híres írónak zsebei felé.

II.

Három nappal a felolvasás után volt.

— Te, Irén — szólt Olga, — van egy tervem.

— Nekem is, — mondá Irén. — Irjunk Király Ferencnek levelet, hogy küldje nekünk azt a ceruzát és papírt.

Olga, a menyire majd kővé meredt.

— Én is azt gondoltam, — suttogta aztán.

— Fogjunk hozzá mindjárt, — szólt Irén.

— Igen, igen! — hagyta helyben Olga.

Sietve nekifogtak, mert mindkettő érezte, ha rögtön véghez nem viszik tervöket, később visszajjednének tőle.

— Nesze itt a toll, — mondta Irén.

— Nem, majd én diktálok — mondta Olga, — neked szebb az írásod.

— Hát diktálj te — hagyta rá mindjárt Irén és szívről észrevétlenül lehullott egy kő. Ő ugyanis csakhamar megakadt volna a diktá-lásban. — Nos?

Olga ké-őn vette észre, hogy csöbörből vödörbe került. Az összes lélekjelenlétét össze-szedte. Csak azért is megmutatja Irénnek, hogy mit tud.

— Hányadika van ma? — kérdezte.

— A dátum a végire jön, — szólt Irén türelmetlenül.

— De kérlek, a végire az utóirat jön.

— No jól van. Tizedike van. De most már kezd el.

— Milyen címzés is jár neki? — kérde Olga, a ki két kézzel kapott minden haloga-táson.

— Nagyságos, hisz országgyűlési kép-viselő.

Olga egyet köszörült a torkán, aztán vak-merően szólt: — Tehát irjad: Nagyságos Uram! Folyó hó hetedikén az akadémia dísztermében, a felolvasásúlés alatt szemtanui voltunk annak, hogy — Nos írod?

Irén felbigyesztette az ajkát.

— Micsoda stílus ez?

Olga rögtön fölveté a kabinetkérdést:

— Kérlek, ha te jobban tudod, diktálj te!

— No csak folytasd.

és a legkülönbözőbb elemeket csoportosítják. Aztán lássuk: folytatják-e a vakmerőséget azzal, hogy a törvényhatóságok önérzetes és határozott állalmával szembe szálljanak?

Szavazás nélkül.

(A képviselőház ülése.)

Államirati tudósítás.

Budapest, augusztus 5.

A képviselőházban ma nem volt névszerinti szavazás. A véderőreformot tárgyalta a Ház. A munkapárti Issekutz Győző a javaslat mellett, Györfly Gyula pedig ellene szólalt föl, mind a ketten hosszabb beszédet mondtak.

A képviselőháznak ma általában csendes ülése volt. Mindvégig a katonai javaslatokat tárgyalták, az ülés végén pedig interpelláció volt. A napirend megállapításakor, egy óra után, az ellenzék az elnök javaslatával szemben azt indítványozta, — hogy máától augusztus 22-éig parlamenti szünet legyen. — Fölvetették a bal oldalról egyúttal a határozatképeség kérdését is. Megolvasták a jelenlevő képviselőket s kiderült, hogy a munkapártból csak hetvenötön vannak jelen, úgy, hogy a Ház még a tizenhárom ellenzéki képviselővel együtt sem határozatképes. Az ülést föl kellett függeszteni. Telefonon, automobilon hívták be a munkapárti képviselőket s negyed óra alatt számuk fölemelkedett kilencvenre, úgy, hogy a Ház az ellenzékkel együtt határozatképesé vált. A szünetre vonatkozó indítványt elvetették. A legközelebbi ülés hétfőn lesz s folytatják a katonai javaslatok tárgyalását, illetve a technikai obstrukciót. Hétfőre már hét névszerinti szavazás van elrendelve.

Náway alelnök tíz órakor megnyitja az ülést. A jegyzőkönyv felolvasása után Benedek János azt kívánja, hogy a jegyzőkönyvben külön is tüntetessék ki, hogy Pozsgay és Pál megkövették a Házat. A jegyzőkönyv Benedek eme módosításával hitelesítették. Elnök jelenti, hogy Hogyi Árpád, Jaczko Pál, Meskó László és Szalkay Sándor képviselők szabadságot kérnek, egyúttal jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást és ennek a legközelebbi ülésre való halasztását kéri.

Elnök ezután négy kérvényt terjeszt elő az általános választójog mellett és a véderőjavaslatok ellen. Javasolja, hogy a kérvényi bizottsághoz utasítsanak. Ezzel szemben Abraham Dezső és Lovász Márton a kérvényeknek a közigazgatási bizottsághoz való utasítását is kéri.

Elnök jelenti, hogy az ellenindítványok fölött husznál több képviselő névszerinti szavazást és ennek a legközelebbi ülésre való halasztását kéri.

Ezután felolvassák az indítvány és interpellációs könyvet.

Az indítványkönyvbe Eitner Zsigmond indítványt jegyzett be az összeférhetlenségről szóló törvénynek olyatán módosítása tárgyában, hogy képviselő se címet, se kitüntetést, se királyi adományt el ne fogadhasson és hogy e tekintetben a kormány se tehessen előterjesztést a királynak.

A Ház az indítvány megindokolását augusztus 9-ikére tűzi ki.

Az interpellációs könyvbe a régiéken kívül Benedek János jegyzett be interpellációt a tanítók vélemény szabadságának elfojtása tárgyában.

Ezután áttértek a véderőjavaslat tárgyalására.

Issekutz Győző: A többségnek kötelessége a nemzet akarátat érvényesíteni. A koalíció, a mely lemondott a nemzeti jogokról, nem tehet szemrehányást a munkapártnak. Szóló ezután bírálja a javaslatot és azt mondja, hogy ha nem akarunk idegen államok kénye-kedvétől függeni, akkor az ország érdekében nem szabad visszaradni a véderő javaslattal járó áldozatok megszavazásától.

Hosszasan ismerteti a magyar haditörténetet és a pragmatika szanctióról beszél.

Elnök: Kérem a képviselő urat, hogy ne térjen el a tárgytól és most már a véderőjavaslatról is beszéljen.

Issekutz Győző: A kilences bizottság programját, melyhez a király hozzájárult, teljes egészében meg kell valósítani. Polemizál az ellenzéki szónokokkal és azt mondja, hogy az a párt felel meg feladatának, mely a korona és a nemzet közötti egyetértést ápolja. Megemlékezik az obstrukcióról, melyet szerinte igazolni nem lehet. A javaslatot elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Györfly Gyula: Beszéde elején polemizál Issekutzal. A véderőjavaslat az ország jogait alapjaiban támadja meg és az országtól óriási áldozatokat követel. A közös hadseregben semmi nemzeti jelleget nem találunk. A függetlenségi pártnak szilárd elhatározása a véderőjavaslat törvényre emelkedését az ultima racióval, a technikai obstrukcióval megakadályozni.

Polemizál Tisza István gróf fölfogásával,

tatták meg, hogy kinek a címére jöjjön majd a két ereklje. Végre megállapodtak a Pali cousin személyében. Ő volt a legdiskrétebb, ő rajongott leginkább a fekete Irén és a barna Olga cousine-jaiért, lévén érettek a legéletveszélyesebb halálra is kész.

III.

És multak az órák és teltek a napok visszafojtott lélekzet és szívdobogás közepett. Ez utóbbi különösen akkor lépett föl, mikor a két leány Pálival találkozott. Hah! tán most mondja az örvendetes hirt, dobogta Olga szíve. Most, most verte az Iréné harminketted ütemben.

Végre egy hét múlva Pali beállított Olgaékhoz. Szeme ragyogott, arca ünnepléses kifejezést öltött. A lányok rögtön magyarrá fordították a szem és arc beszédét: — Magvan, nála van!

Mindhárom Olga szobájába vonult. Itt Pali kivett a zsebéből egy kis csomagot és lassan kibontá. Egy ceruza és egy összegyűrt, de újra kiegyenesített papiros volt benne.

Templomi csend honolt a szobában, mikor Pali a papirosra vetett írói megnyilatkozás olvasásába fogott. Olga, Irén, még a falak is csupa fül valának. Az igaóra méltóságos ketyegéssel tik-takozta a magasztos pillanatokat.

Pali pedig olvasá:

„Furcsa, hogy utóbbi időben a felolvasó-üléseken egy csinos női arcot sem láttam“.

A levél tehát megvolt. Most még azt vi-

csodálkozik Tisza kishitűségén, holott energiájánál és férfias tulajdonságainál fogva neki kellene a nemzeti követelések élére állani. Tiszának, ha nem bizik, ott kellene az erőt keresnie, ahol van: a nép millióiban. Legyen Tisza híve az általános választói jognak.

Kállay Tamás: Erdélyben én se merem kimondani a titkost. Justh Gyula se merem ott kimondani. (Zaj a baloldalon.)

Fölkialítások az ellenzéken: Hát Kállay mit hirdetett a választáson? Arról beszéljen!

Györfly Gyula: Ha Tisza az általános választói joggal a nemzet élére állana, épp úgy vissza tudnánk verni az osztrák támadásokat, mint negyvennyolcban. Tisza e helyett vissza akarja rendelni a kor haladó vonatát, ami esetleg őt is elgázolja. (Zajos ellentmondás jobbról.) Határozati javaslatot nyujt be olyatán véderőreform iránt, mely a magyar hadsereget elkülöníti az osztráktól. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Mivel az idő előrehaladt, a Ház áttér az interpellációkra. Javasolja, hogy a legközelebbi ülés hétfőn legyen.

Justh János: Az elnök javaslatával szemben indítványozza, hogy a legközelebbi ülés Apponyi okának alapján augusztus 22-én legyen. Kéri egyben a határozatképeség megállapítását. (Nagy zaj a jobboldalon.)

Elnök elrendeli a jelenlevő képviselők összeolvasását. Ez megtörténvén, jelenti az elnök, hogy összesen nyolcvannyolc képviselő van jelen s így a Ház nem határozatképes. Az ülést tizenöt percre fölfüggeszti.

Elnök fölkialítások balról: Turnuszavar! Hol van a turnus? Többségi kötelesség!

Fölkialítások jobbról: Tizenhárom vannak a baloldalon! Hol vannak a többiek? Majd katalógust olvasunk!

Szünet után az elnök ismét megolvastatja a Házat s jelenti, hogy a Ház határozatképes, mert százötven képviselő van jelen. A Ház ezután Justh János indítványát kilencven szavattal tizenkettő ellenében elveti s áttér az interpellációkra.

Benedek János azt teszi szóvá interpellációjában, hogy a kultuszminister Verner Jenő fővárosi tanítót eltiltotta a Tanító című lap szerkesztésétől.

Ugron Zoltán: Nagyon helyesen. Tanítson, ne írjakon!

Fölkialítások a baloldalon: Nini: föltámadt?! (Derűtség.)

Benedek János: A miniszter eljárása a sajtószabadság flagrns megsértése. Az alkotmány biztosítékait nem lehet a kormány kényelmi szempontjainak alárendelni. Az a tanító nem is politikai lapot szerkesztett.

Ugron Zoltán: De politizált! Még külön is meg kellett volna büntetni!

Magános ifju.

Irta: Octav Mirbean.

Egyik estén, mikor nagyon erősen fujt a szél és az eső nagy zajjal csapkodta az ablaküvegeket, Lucien Garvat, szomorúan és önmagától borzadva, hogy oly egyedül, elgondolkozott és eszébe jutott ez az aforizma, amelynek egész irodalma van: „Valóban, nem jó az embernek egyedül lenni!“ Azután hosszan elnézte a szoba hideg falait, a régi, komor és divatját multa butorokat, a lámpa haragos fényét, mely a mennyezetre vetette sárga világát és a szomorú árnyékot, mely imbolyogva sötétlett a sarokban, mint valami óriás pók fekete hálója. Szemei ide-oda tévelyegtek, mig-nem a virágokkal beszött szőnyegnek, melyet a használat meglehetősen elkeptatott, nagy piros basarózáján állapodtak meg; a virág feléledt tekintete alatt, átalakult, merész, gonyos, torzképes emberi arc alakját vette fel, mely ajkait csucsorította. Lucien Garvat gépiesen elmerült ebben az eltompult szemlélődésben. Künn emelkedő dühvel egyre fujt a szél, az eső pedig tovább csapdosta az ablakokat. A fel-fellobbanó lámpa kísérteties árnyékokat vetett a falakra, amint a tíz órát elütötte.

Lucien borzongva a kanapé kemény fekvésétől, felkelt és szeméit dörzsölte; „Csupa képzelődés! de hányszor látok ily ostobaságot, amely nem létezik, mint most is ebben a szőnyegvirágban! . . . Bolond vagyok!“ Azután izgatottan járkált a szobában és úgy látszott,

Benedek János: Szokatlan dolog, hogy olyan tanítót fegyelmez meg a miniszter, a ki tulajdonképpen a fővárosi tanács hatósága alá tartozik. Felvilágosítást kér a minisztertől erről a dologról.

Elnök az ülést két óra előtt berekeszti.

Késedelem a miniszteriumban.

Zavarok az aradi mérnöki hivatalnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Nagyon vegyes érzelmekkel fogadta a tanács a belügyminiszternek ma reggel érkezett ama leiratát, amelyben tudatja a várossal, hogy jóvá hagyja a rendőrség keretében szervezett új rendőrkapitányi állást és tudomásul veszi, hogy a községi bírói állást megszüntette a törvényhatóság. Éppen az augusztusi közgyűlés napján, augusztus 9-én lesz egy esztendeje, hogy a város az említett határozatait kimondotta és kormányhatósági jóváhagyás végett felterjesztette. A tanács a miniszteri leiratot kiadta végrehajtás céljából Varjassy Lajos polgármesternek, aki azonban mást nem tehet vele, ment-hogy fiókjába zárja, amellé a leirat mellé, amelyben a miniszter megengedte, hogy a mérnöki hivatalnál építész mérnöki állás szerveztessék.

A törvényhatóság nem tudja végrehajtani a maga akaratát, a polgármester nem tud kiírni emez állásokra pályázatot, mert a belügyminisztérium késik a városi tisztviselők fizetés- rendezését elintéző szabályrendelet jóváhagyásával. Ameddig a polgármester nem tudja, hogy mekkora fizetést biztosít a kinevezendő vagy megválasztott tisztviselőknek, addig pályázat kiírásáról szó sem lehet.

Hogy milyen visszasságok keletkeznek ebből, hogy a város közönsége mennyi kárt szenved, hogy mennyire megakasztja a mérnöki hivatal csonkasága a legközelebbi jövő város fejlesztési munkáit is, annak szomorú hangot adott Lócs Rezső gazdasági tanácsnok nyilatkozata, melyet az Aradi Közlöny munkatársa előtt tett:

Arról, hogy a város közevét, utca burkolatait fejlesszük, tovább építsük, anyagi erő hiányában szó sem lehet. De, hogy a már meglévő és óriási anyagi áldozatok árán megépített utcaburkolataink is tönkremenjenek ezért

a felelősséget a nyilvánosság előtt ki vállalja? Javításokra, sürgős reparációkra van szükség, de nincsenek pontos kimutatásaink arról, hogy hol rosszak a burkolataink. És miért nincs? Mert a mérnöki hivatal nem ér rá munkaerő hiányában azt elkészíteni. Ugy járunk, hogy amit az idén 20.000 koronából elvégezhetünk volna, jövőre, minthogy a baj nagyobb lesz, 40.000 koronáért sem végeztethetjük el.

— A tanács majdnem minden üléséből felelősségre vonja a mérnöki hivatalt késedelmeért, de kénytelen belátni, hogy az is tehetetlen. Olyan nagy és korszakos jelentőségű kérdés, mint az Óvár-tér rendezése megakad, mert nem tudjuk a mérnöki hivaltól megkapni a rendezés tervét és költségvetéseit. A tanács ma sem tudja hogy tulajdonképpen mibe kerül egy □-öl terület az Óvár-téren és hogy mennyit kérjen a vevőtől, aki vételre ajánlkozik?

Vajjon nem jogos e a közönség panasa a téli színház fűtése ellen. A tanács éppen ma tartott ülésén mondta ki, hogy: „fortwursteln“ újra a gázzal fogunk experimentálni, föl fogjuk hívni, hogy szaporítsa a kályhákat az emeleten, folyosókon és ha majd a színházban megbetegedett emberek a nyilvánosság előtt bennünket tesznek felelőssé a színház fűtelensége miatt, akkor újból azt fogjuk felelni, csak központi fűtőrendszerrel lehet radikálisan megoldani a kérdést, de ezt nem csináljuk meg, mert halálos vétek lenne a színház rozoga épületébe 36.000 koronát beleölni. És rá fogunk mutatni arra, hogy a mérnöki hivatalnál számtalanszor megsürgöttük, az új színház terveinek és költségvetésének elkészítését és a réginek bérházzá történendő átalakítására szükséges számításokat.

— Hány utcanyitás vár megoldásra? A városi indóház környékének az odavezető és onnat elvezető utaknak rendezése, csatornázása, sőt a víz ellátás kérdése is ott reked meg, hogy a mérnöki hivatal, a mindennapi és azonnal elintézendő munkákon nem jut túl, mert nincs neki elég munkaereje.

Hajlandók vagyunk ez idő szerint mi is a nagy kérdések megoldásának késedelmét ott keresni, ahol a tanácsnok látja, de azt hisszük, hogy addig, míg egy modern szervezeti szabályzat nem visz friss szellemet a gépezetbe, addig igazán nagy kérdések a törvényhatóság életében föl sem fognak vetődni.

Szanatoriumba viszik Kintzig Bélát.

— A belügyminiszter leirata Aradhoz. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

A belügyminisztérium ma érkezett leiratával, a szerencsétlen és sorsa iránt, országos érdeklődést keltett elmebajos milliomosnak, Konop és Nyék urának, Kintzig Bélának ügyében a város közigazgatási bizottságát ismét cselekvésre utasította. A bizottság hétfőn délután tartandó ülésén a gyámügyi felelősségi albizottság foglalkozik, majd a miniszteri leirattal és minthogy most már a belügyminiszter sem gördit akadályt az elé, hogy a szerencsétlen elmebajos, aki 130000 korona évi jövedelem mellett is folytonos veszedelemnek volt kitéve, végre megfelelő ápolásban részesüljön s az érte fel- lős személyek lelkiismerete megnyugodjék.

Megirtuk, hogy Aradváros árvaszékének kiküldöttjei milyen fogadtatásban részesültek Jánosiban, — mikor ott özv. Kintzig Ferencné kastélyának kapuján kopogtatva Kintzig Béla kiadatását kérték, hogy őt szanatoriumba szállíthassák. Fegyveres őr állott elébük, aki urnője revében megakadályozta a belépést és Gömörvármegye főjegyzője megtagadta a segítséget, a karhatalmat, a testvér törvényhatóság képviselőjétől.

A belügyminiszter Aradváros részéről hozzá érkezett panasz folytán elégtételt szerzett ugyan a Gömörvármegyével szemben a Jánosiban járt küldötteknek és küldőknek és a bizottság már másodszer is utra készül, hogy végre Kintzig Bélát szanatoriumba internálják.

Azonban késő éjszaka távirat érkezett a belügyminisztertől, mely arról értesítette Aradváros közigazgatási bizottságát, hogy a küldöttség újabb utazása felesleges, mert a miniszter még nem engedi meg Kintzig Béla szanatoriumba szállítását. Tette ezt azért a miniszter, mert özv. Kintzig Ferencné felülvizsgálati kérelmet adott be, amelyben az aradi árvaszék szakértő orvosainak véleményével szemben dr. Moravcsik Emil bizonyítványa alapján azt vitatta, hogy sehol oly jó kezelésben, mint a jánosiban kastélyban Kintzig Béla nem részesülhet és hogy a halálos be eget, ha elszállítanák az utközben érné utól a vég.

mintha erős fájdalmak kirozták fejét, mintha fülei zugtak volna és egész testében rettenetes felfordulás és összeomlás menne végbe. Meghallgatta érverését és homlokára szorította kezét; „Világos! örült vagyok! . . . és lázam van!” Hirtelen látományképen a koporsó és a sir tünt elébe! Jeges verejték gyöngyözött végi hátán. Hogy az örültségtől és haláltól elterelje gondolatait, melyek iszonyatosan ostromolták, gyorsan járkálni kezdett, karjait összevissza lóbálva; több ízben köhögött és fenhangon beszélt: „Ha ha ha!” . . . Tra deri dera . . .

Lassankint lecsillapodott, leült és ábrándozni kezdett életének fájdalmas körülményeiről.

Három év alatt Lucien Garvat megunt a Páris, anélkül, hogy tudta volna miért, mert soha verset nem írt, nőkkel soha nem volt viszonya és pénzt sem keresett. Visszatérni vágyott szülőföldjére, az ősi hajlékba, ahol még nem időzött gyermekora óta.

Gyermekkorában boldog volt, legalább úgy képzelte, mint hogy viszont azt is képzelte, hogy szerencsétlen volt Párisban. De emlékezett a multra. Nem voltak tisztán körvonalazott vidám vagy szomorú emlékei, a mult pora többé-kevésbé befedte őket. Anyját, atyját elvesztette még kiskorában. Elmosódó színekben és szétfolyó alakokban csak az erdő láta maga előtt, a füveket, a vén falakat, mindent bevonva bizonyos költői, regényes színezettel, mely megkedveltette vele a magánosság gon-

dolatát, a magánosságot, amelyben az önmagában megújuló szűz természet elenyészett a keserűséget, mámort és kellemet szítva fel. Oh, a magánosság! az egyedüllét a zöld lombok között, a finom illatok között az erdő mélyén, a lombok között átszűrődő fényben, ahol látni fogja a ragyogó hajnalhasadást és a biborosan lenyugvó nap komor főnségében az állatok és parasztek hosszan elnyuló árnyékait. És elutazott . . .

De az egyedüllét nem olyan volt, mint amilyennek képzelte. Tizenöt nappal azután, hogy viszontlátta a füveket, a dülledező öreg falkat, az erdőt, a halastavat, ahelyett, hogy gyönyört talált volna bennük, unatkozott. És minden oly különösnek tünt fel előtte. Visszagondolt a régi emlékekre, ifjúkora dalaira, hogy visszanyerje jó kedélyét az ismét megtalálták előtt. Azonban hiába! Nem dolgozott, nem ábrándozott, csak unalma nőtt a csönd közepette, nőtt az egyedüllétben, naponta elviselhetetlenebb, nyomasztóbb és rémületesebb lett rá nézve. Igyekezett ellentállni. Képzeldni kezdett, hogy beteg és halni készült, ez minden idejét igénybe vette. Össze-vissza járkált, érverését észelve, nyelvét nézegetve, folyton újabb jeleit fedezvén fel önmagán a halálos láznak. E közben bizonyos érzébeli tünetek folytán arra a meggyőződésre jutott, hogy ő megőrült. Mihelyt könyveket nem olvasott, melyek javitják és helyreigazítják az ember itélő tehetségét és benyomásait, mihelyt nem volt mellette senki, aki bolyongó szellemét a

helyes irányba terelje, gondolkodni megtanítsa a mindennapi erkölcsszabályok szerint, oda-jutott, hogy teljesen önmagába mélyedt, saját lényéről kezdett gondolkodni és elhanyagolt szelleme a téves szempontok és felfogások homályába hanyatlott. Valami kóbor pesszimizmus született meg benne. „Visszatérek az ősi állapothoz” mondotta néha. És már rémülettel látta magát, hogy bőrökbe öltözik, óriás tolat- kal ékesíti fejét, kihegyesíti fogait és úgy üldözi az elefántokat és rohan a mesés emberevők után. Ő, Lucien Gavrat, ki finom lelket kapott a teremőtől, akit oly gondosan neveltek a kollegiumbeli lelkiatyák, benne most megrendült az isteni hit a társadalomban, azt vette észre, hogy kételkedik a bírák ítéletében, a szentek csodatetteiben, a miniszterek jóakarátában, a bankárok jószágában; kételkedett a törvények testvéresítő hatásában. Ugy érezte, valami megnevezhetetlen, önkéntelen szájalom támadt fel benne a kicsik és nyomorultak iránt, valami megnevezhetetlen, önkéntelen gyűlölet a gazdagok és hatalmasak iránt. Nem vette már figyelembe, hogy mit ír elő a törvénykönyv és az a bűnös, szentségtörő gondolata támadt, hogy a háborút talán nem a népek jöleléért találták ki.

Ezek a nyugtalanító és bizarr tünetek, ahelyett, hogy elenyésztek volna, — napról-napra erősödtek. Lucien nem tudott elzárkózni előlük és sem minthogy a hallgatag magatartás kinjait növelje, cselekedni akart. Nagylelkű volt és jó minden kis ember iránt.

Erre a fölülvizsgálati kérelemre Kluen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök utasítására Jánosiba küldötte a belügyminiszterium szakorvosát Oláh Gusztáv dr.-t, aki e hét folyamán megjelent Kintzig Bélánál, őt alaposan megvizsgálta és tegnapelőtt terjesztette véleményét *Jakabffy Imre* belügyminiszteri államtitkár elé. A terjedelmes és az elmebajos milhomos betegségét, állapotát, környezetének vele való bánásmódját részletesen leíró szakvéleményét, melynek legjelentősebb megállapítása az, hogy *Kintzig Béla föltétlenül eltávolítandó abból a környezetből, amelyben most él, mert az elmebaj következtében a táplálása olyan, hogy az csak szanatóriumban végezhető olyanformán, hogy a megfulladás veszélyének a beteg ki ne legyen téve. Oláh dr. a miniszternek azt javasolja, hogy rendelje el a szanatóriumba szállítást, de tekintettel az abnormális meleg időjárásra, azt csak hűvösebb őszi időszakban hajtassa végre.*

A belügyminiszter azonban nem fogadta el a szakvélemény minden konkluzióját, mert mint ma érkezett leiratából kitűnik ő is az aradi árvaszék szakértőinek álláspontjára helyezkedik és szükségesnek tartja, hogy Kintzig Béla életének megmentésére minden lehető megtörténjék. Tehát *elutasította özv. Kintzig Ferencné fölülvizsgálati kérelmét* és arra utasítja Aradváros közigazgatási bizottságát, hogy most már a szükséges teendőket hajtsa végre.

Mint hogy Gömörvármegyét a miniszter már utasította özv. Kintzig Ferencné ellenszegülése esetén karhatalmat bocsáson Arad város kiküldötteinek rendelkezésére, ma érkezett leiratában ez irányban újabb intézkedést nem tett.

Mint említettük Aradváros közigazgatási bizottsága, e héten tartandó ülésen újból delegálja *Issekutz László, Kabdebó György* orvosokat, *Joó Béla* árvaszéki ülnököt és *Kintzig Géza* nagybirtokost a beteg gondnokát, hogy Jánosiba utazzanak és az elszállításához szükséges intézkedéseket megtegyék.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Kirándulás az „Aldunára.” Az Aradi Turista Egyesület e hó 23—25-én két napos társas kirándulást rendez a csodaszép Aldunára. Ezen kirándulásra jelentkezni lehet bezárólag f. hó 15-éig az egyesületi irodában (Deák Fe-

Gyámoltotta a betegeket, öregeket és koldusokat. Bérli szegények voltak, fizetést nem kívánt tőlük; szolgálival, mint emberi lényekkel bánt. Jóságával, vigasztaló szavaival elviselhetőbbé akarta tenni az életet a kis emberek számára, kevésbé kegyetlenné a földi egyenlőtlenségeket.

Ilyenkor lelke a szájalom szárnyán felrepült a művészet legfensőbb régióiba. Új világokat, soha nem álmotott harmóniát fedezett fel. Fényes munkák tervei rajzolták agyában.

Karosszékeiben ülve, kezeit lóbálva, lehajtott fővel, Lucien ez este lelkével a végtelenségben kóborolt, bűnös dolgokra gondolt, melyeket az egyedüllet sugalt. Észrevette erkölcsi romlását és értelme hanyatlását.

— Hogyan, ha a képzelet elragad, mernek-e mutatkozni a világban?... Befogadna-e valamelyik társaság? Valamelyik család?

Néhány percig gondolkozott és így végzte:

— Fel! fel! itt az ideje, hogy megházasodjam... hogy belemerüljek a szerelembe... Meggyújtotta mécsesét és hálószobája felé indult:

— Elmerülni szent szerelembe! — és míg szomorúan nézte üres szobáját, nagyot sóhajtott, melyben elfúlt a fájdalmas panasz!

Lefeküdt és egész éjjel a házasságról és egy csinos feleségről álmotott.

renc-utca Vass-szálló), hol mindennemű felvilágosítás is beszerezhető. Jelentkezési költség, kedvezményes jeggyel, — személyenként 45 korona, mely összegben — italon kívül — mindennemű költség befoglaltatik.

Véleményt kér a miniszterelnök.

(Tanárok, tudósok a választóreformról.)

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, augusztus 5.

A politikai körök és a folyosó főképen annak a megbotrántoztatásnak a befolyása alatt állanak, amelyet *Károlyi József* gróf tegnapi beszéde keltett, aki olyan hangot használt a közös hadsereg ellen, mely a magyar érdekeknek is csak a legsúlyosabb kárát eredményezheti. Általában helyeslik az elnök szigorú rendreutasítását és azt, hogy *Hazay* honvédelmi miniszter nem tudván tovább türtöztetni méltatlankodását, tüntetően elhagyta a termet, mely példát követte *Héderváry* gróf és a jelenlevő honvédelmi miniszteriumbeli törzstisztek is.

A Kossuth-párt részéről Kaposvárra egybehívott holnapi választójogi gyűlés nagyon megriasztotta a Justh-pártot, mert Justhék külön utakon szeretnek járni, hogy esetleg maguk juthassanak hatalomhoz. Nagyon kommentálják azt a jelenetet is, mely *Désy* és *Károlyi Mihály* gróf közt folyt le. *Désy* biztosította *Károlyit*, hogy ha ez a küzdelem sikerült a pártok utjai a választójogi kérdésében elválnak. Erre *Károlyi Mihály* kijelentette: ha így van, akkor veletek küzdök. A népjogok ellenségeinek Justhékkel való szövetsége gyökerében támadta meg az egész akció hitelét és a nép kezd kiábrándulni. Különösen a szociálisták nézték savanyuan, hogy kik akarják velük kikapartatni a gesztenyét.

Világ ma kimondja, hogy *Héderváry* grófnak a választójogi reformnak megvalósítására vonatkozó ígérését, nagyon komolyan veszi és abban nem is fog csalódnai, mert a kora esti órákban a kormánynak egy olyan ténye jutott nyilvánosságra, mely eklatáns módon bizonyítja, hogy milyen komolyan és céltudatosan készíti elő a kormány a népjogok kiterjesztését. *Héderváry* gr. a miniszterelnök ugyanis mint belügyminiszter a mai napon az ország főiskoláihoz, szociális, gazdasági és kulturális testületeihez egy megkeresést intézett, melyben hangsúlyozza, hogy a pártszempontokon és a napi politika áramlatain lehetőleg felülemelkedő, alaposan átgondolt véleményt kér, hogy ezekből ismertesse meg a magyar közélet tényezőinek felfogását. Kéri a miniszterelnök, hogy véleményüket még ez év folyamán lehetőleg mielőbb közöljék és pedig tüzetes okfejtés kíséretében. Kétséget nem szenved, hogy a kormánynak ezen lépése jelentős fordulatot képez politikai életünkben.

A miniszterelnök a tanárokhoz.

— „Nem politikusok” véleménye. —

E cikk bevezetésében már érintettük, hogy *Kluen-Héderváry* miniszterelnök megkeresést intézett az ország főiskoláihoz, kulturális és gazdasági egyesületeihez s arra kérte azok vezetőit: mondjanak véleményt a választójogi reformról. A leirat legfontosabb része a következő:

A statisztikai adatok beszerzésén kívül szükségesnek tartom azt is, hogy a politikai szempontokon felülemelkedő és alaposan átgondolt véleményekből ismerhessem meg a magyar tudományos és társadalmi élet minden

tényezőjének felfogását, melyek szava a kérdés szempontjából elsősorban jöhet figyelembe.

Ugyazintén ismerni óhajtom azoknak a gazdasági szakköröknek a véleményét, akik ugyazintén naponta figyelik az ország bajait. E részből elsősorban a magyar közélet ama tényezőjéhez fordulok, amelyeknek állásfoglalására kiváló súlyt fektettek és amelyek egy része a választói jogi reform kérdésével gyakorlatilag — vagy hivatalból amugy is foglalkozik.

Felkérem ennél fogva a címet, hogy a kérdést beható megfontolás tárgyává tegye és annak eredményét lehetőleg még az év folyamán mielőbb tudassa. Természetesen a vélemények csak abban az esetben bírnak igazán értékkel, ha nemcsak általánosságban érintik a választójogi reformját, amely vélemény némely esetben amugy is ismeretes, hanem *tüzetesen és minden részletre kiterjedően tájékoztatást nyújtanak a nézetekről.*

Bukik Schönaich?

A *Magyar Hirlap* mai számában azt az értesítést közli, hogy *Schönaich* közös hadügyminiszter lemondását jól értesült politikai körökben végleg befejezett ténynek tartják. *Schönaich*, aki jelenleg szabadságon van, lemondásával megakarja előzni a katonai javaslatok miatt küszöbön lévő bukását. Ausztriában ugyazintén elkeseredett hévvel követelik a tulzó magyarellenes pártok *Schönaich* távozását a katonai javaslatoknál a magyar nemzeti követelések számára állítólag tett engedmények miatt. *Héderváry* miniszterelnök — írja továbbá az említett estilap — mindent elkövetett, hogy *Schönaichot*, akinek lemondását nagy sajnálkozással vette tudomásul, maradásra, vagy legalább is visszavonulásának késleltetésére bírja; ez azonban nem sikerült. *Schönaich* már annyira elhatározta visszavonulását, hogy vissza sem tér hivatalába. Szabadságideje leteltével egyenesen nyugalomba vonul. Udvari körökben is pozitívként beszélnek, hogy *Schönaich* lemondását, amelyet még szabadságra menése előtt benyújtott, elfogadta a király *Ferenc Ferdinánd* trónörökös legutóbbi ischli audienciája sem a hadgyakorlatok miatt történt, hanem *Schönaich* lemondása miatt, főleg pedig azért, hogy *Schönaich* utódjára megállapodjék az uralkodóval.

Bécsből táviratozzák: Ma a *Grazer Tagespost* a következő hirt közli: *Báró Schönaich* hadügyminiszter szabadságáról imár nem tér vissza a miniszterium élére. Utóda minden valószínűség szerint *Krobotin* táborazernagy lesz, aki a hadügyminiszteriumban első osztályfőnök és évek hosszú során szerzett tapasztalataival a legalkalmasabb a hadügyminiszterségre.

Betiltott Justh-párti gyűlés.

Körmenről táviratozzák; Az itteni függetlenségi Justh-párt vasárnapra népgyűlést hirdetett, a melynek programján az általános választójogi volt. A gyűlésen beszéltek volna *Beck Lajos*, a kerület képviselője, valamint a Justh-párt több tagja. A főszolgabíró azonban a függetlenségi gyűlést betiltotta azzal, hogy az összehívók nem nyújtanak elég garanciát hogy a gyűlés békében fog lefolyni.

Kristóffy igazolt képviselő.

A bíráló bizottság ma délelőtt *Telegdi József* elnöklete alatt megvizsgálta *Kristóffy József* megbízólevelét. Előadóként *Nagy Sándor* szerepelt. A bíráló bizottság *Kristóffy József* mandátumát végleg igazolta.

Halálba a nyomor elől!

— Aki írónak képzeli magát. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 5.

Künn a városvégén, a Ranolder-utca egy hatalmas bérpalotájának második emeletén, ócska butoru szegényes szobában lakott *Bátsi-Balla Jenő*. Egyike ama szerencsétleneknek, akiknek az zavarja meg a lelkük egyensúlyát, hogy írónak képzeli magukat. Az egyszobás kis lakás tele van kivágott újságcikkkel, ócska, tépett fedelű könyvekkel. A szinehagyott pam-lagon bekötött fejjel, sápadtan, megtörve fekszik Balla Jenőné. Nem bírja elfojtani a sirást, kitör belőle a kétségbeesés:

— Eltűnt az uram, öngyilkos lett az uram! Mi lesz velünk?

Tegnap este tűnt el *Bátsi-Balla Jenő* Ranolder-utca 30. számú lakásáról. Este, amikor felesége és leánya hazajöttek, levelet találtak az asztalon, amelyben Balla bejelenti a családjának, hogy öngyilkos lesz. Ime a levél:

Ne haragudjatok rám — írja — de itt kell hagynom benneteket. Öngyilkos leszek, halálba kerget a nyomor. Tízennyolc éves írói tevékenységemnek most az a jutalma, hogy kilakoltatnak. Nem tudom nézni, hogy éheztek, keresni [nem tudok, tehát meghalok. Isten veletek.

Az asszony ájultan esett végig a padlón, mikor elolvasta a levelet. Tízéves leánya tértette eszméletre. Mikor magához tért, rögtön a rendőrségre sietett és bejelentette férje eltűnését.

Bátsi-Balla Jenő harminenégyéves. Ugy indult neki az életnek, hogy majd az irodalomnál keresi meg a kenyerét. Sokáig írt vidéki napi- és hetilapokba, de az ezekért kapott pénzből nem tudta eltartani családját. *Magyar királyi udvartartás* és *A székesfehérvári királysírok* címmel szakkönyvei jelentek meg, de ezekből sem sok haszna volt. Valami más foglalkozás után nézett Balla. Nyomatványokat küldött szét mindenfelé ezzel a szöveggel:

T. C. Elvállalom egyes híreknek és cikkeknek úgy a belföldön, mint a külföldön hirlapokba való közzétételét. Felhívásokat, röpiratokat, szépirodalmi és tudományos műveket *jutányosan készítetek. Balla Jenő, író.*

Megrendelők azonban nem jöttek. Ekkor könyvnyomatos lapot alapított Balla, de a nyomora nem szakadt meg. Egyik napról a másikra éltek Balláék. Az utóbbi időben már éhezett a család. Balla kétségbeesett, hiába szaladgált fűhöz-fához, nem tudott pénzt keríteni. Pedig most elsején házbért kellett volna fizetni. A háziur kijelentette, hogy ha nem fizetnek, kilakoltatja őket.

Hiába szaladgált. Balla mindenfelé, nem tudta előkeríteni a házbért. Bátyja, Balla Kálmán, a volt pozsonyi színházigazgató sem segíthetett rajta. Elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Meg is mondta a feleségének.

— Öngyilkos volt az apám is, az ő sirján lövöm magam agyon.

Balla apja *Bátsi-Balla Károly*, híres csendbízott volt.

Balláné ma sirva beszélt az uráról:

— A becsületessége volt a legnagyobb hibája. Kétszáz évvel ezelőtt kellett volna élnie, amikor még jobbak voltak az emberek. Csak a családjának élt, dolgozott reggeltől estig — de hiába. A cikkeit az utóbbi időben már nem tudta elhelyezni. A múlt hónapban csak ötven forintot keresett. Ebből az ötven forintból kellett élnünk, ruházkodnunk, házbért fizetnünk. Szegény uram nem bírta tovább, itt hagyott bennünket. Hogy mi lesz velem és a lányommal, csak az Isten tudja.

A rozoga barna ágyon aludt Balláék tízéves kisleánya, Klárka. Az anyja sirására felébredt és kétségbeesetten kezdett sikoltozni:

— *Meghalt az apám, meghalt az apám!*

Szegény Balla Jenő a „félreismert zsenik” sorába tartozott. Az volt a baja, hogy ő önmagát ismerte félre. Tömegével járnak a fővárosban az „írók és hirlapírók”, akik mindig buzgólkodnak és mindig kudarcot vallanak; akik mindenütt mint „a sajtó munkásai” szerepelnek és nincs más összeköttetésük a sajtóval, mint az, hogy az újságírók segítő egyesületébe kopogtatnak be állandóan segítségért; akiknek sem hivatottságuk, sem tehetségük a tollforgatásra, de ezt nem akarják elhinni, csak tervezgetnek, ahelyett, hogy nekik való munkához látnának és a félreismert zseni szerepében tetszelegnek maguknak.

Nyáralás Aradon.

(Utazás a föld körül tizenkét óra alatt.)

Ha végigsétálok a korzón, tíz ismerősöm közül tizenegy a jól ismert lehetetlen kérdéssel köszönt reám:

— Ah, ön itt? Ah, ön nem nyaral?

Most egyszerre válaszolok az összes kérdézőknek: Nem. Én nem nyaralok. Azaz hogy: Igen. Én itthon nyaralok. Évek óta próbálkoztam a legkülönbözőbb fürdőkkel, külföldön és édes honhazánk területén. Ismeretséget kötöttem a síofoki pofonokkal, a nagymarosi verekedésekkel, a bivalyfűredi parasztokkal, akik a padlótlán szobákat azon a címen nevezik ki fürdőnek, mert a falról állandóan csorog a víz. Sok és prolongált váltok alakjában mai napig is megmaradt tapasztalat árán arra a meggyőződésre jutottam, hogy a drágaság mindenütt egyforma és mindenütt nagy. Az egyik fürdőhelyen az a drága, hogy van tenger, a másikon az, hogy nincs tenger, a harmadikon, hogy magasan fekszik, a negyedikén meg épen az, hogy alacsonyan, völgyben van. Egy szó annyi mint száz, itthon maradtam.

Tudtam, hogy nem kis áldozatot hozok, mert ismerőseim kiüldöznek a világból a nyaralást illető kérdésekkel. Mégsem bántam meg a nagy elhatározást. Amikor a rettenetes forróság napjai beköszöntöttek, minden nap külön hálaimát rebegtem az eget urának, hogy itthon, Aradon süllhetek, főhetek meg a hőségétől, hogy ez az Amerikából hozzánk látogató hóhullám nem valamelyik tátrai, balatonparti fürdőhelyen önt nyakon. Mert ha már naponta egy tucat inget kell az embernek facsaró vízzé izzadnia, akkor ugyebár okosabb, ha ezt itthon, polgári lakásán teszi, mint napi tíz koronás penzió, három koronás kurtaksa és zenedij kíséretében egy vadidegen helyen. Azt mondanom sem kell, hogy hűvös és esős napokon megint az a felemelő tudat él bennem: milyen jó, hogy most nem Alsósár és pocsolyafürdőlakon élvezem az unalmat!

Ezekről a negatív gyönyöröktől eltekintve pozitív előnyöket és élvezeteket is nyújtott első aradi fürdőszegzonom. Élénk tévedés azt hinni, hogy Aradon nincsenek nyári szórakozások. Elsőrangú élvezet például az uszodába nem-járás. A júliusi, vagyis most már augusztusi nap rekkenőn tűz a Maroson. A víz szinte forr. Forr és piszkos. Hullámjai az iszaptól mélabus kapuciner színűek. Az élvezni készülő ember megáll a védtöltésen, odamereszi a szemét, ahol a Neptunuszodának kellene lenni, ha a tutajok el nem süllyesztették volna. És ilyenkor elgondolom:

— Istenem, be jó, milyen bölcsen van, hogy nincs uszoda! Ha volna: akkor most ott főlnék a meleg vízben, a nap és iszapos kapuciner segítségével égő barna foltokat perzseltenék a testemre.

Igy azonban a parton állók és elolvadok az uszodába nem járás gyönyörétől!

De mit emlegetem annyit a meleget? Hiszen épen abban van az Aradon nyaralás óriási előnye, hogy lehet hűsölni, száz féle módon le lehet hűlni. Hallgassák csak meg: egyetlen délutánon mennyi szórakoztató lehelésben volt részem.

Azon kezdtem, hogy ebéd után megittam egy szalmaszálát vízben a Hungáriában, megettem három szelet fagyaltot a Központiban és végül egy málnaszörpöt a Városiban. Mintán a törzsven-degek jórésze nyaral, mind a három helyen fejlődmi fogadtatásban volt részem. A karosszék ülésére friss jégpárnát tettek a számomra és a pincérek kegyelmes urnak szólítottak, amivel anynyira *legyezgették* a hiuságomat, hogy egy csepp meleget sem éreztem.

A kávéházi gyönyörök után szórakozni mentem. Hová mehet az ember máshová, mint a moziba. Az Apollóval kezdtem. Alig ültem benn három percig, máris Nubiába rándultam ki és a nubiai vad törzsek között kalandoztam. Tessék nekem olyan fürdőhelyet mondani, ahonnan ilyen egyszerűen és gyorsan eljuthatok Nubiába! Arról nem is beszélek, hogy a természettudósokról nem a legjobb véleményem van: kivétel nélkül azt állítják, hogy Nubiában forróság van. Meggyőződtem arról, hogy Nubia, legalább is az Apolló-mozi Nubiája egészen kellemes, hűvös ország. Annyi bizonyos, hogy a legsötétebb Afrikában fekszik, mert villamos vetítógéppel kellett világosságot deríteni a sötétségére.

A nubiai kirándulás, a földkörül való gyors utazás annyira lázba hozott, hogy azonnal tovább rándultam az Urániába. Itt azután végkép lehűtöttek. Kalandos és vérfagyasztó detektívdrámák játszódtak le a fehér vászonlepedőn. A vérfagyasztást határozottan konstatáltam; sőt a leghidegebb véreiek számára az Uránia direkciója külön véremelegítőt és hajlesimitőt helyezett el az elősarokban, ahol a Nick Carter kalandok szemlélésétől vérfagyasztott és hajmeresztett közönség összedeheti magát. Nekem ugyan nem volt szükségem rá, sőt még több hideget, még több fagyot akartam beszerezni és ép ezért a Simonyi-utcaából egy ugrással a Nyári Színházban termettem, ahol a harmadik mozi: a Royal szórakoztat. Itt ismét külföldi körntat tettem meg. Valami rejtelmes repülőgépen vittek a Pireneuszotól az Indiáig.

Közben öreg este lett, de ez korántsem jelentti azt, hogy a szórakozásoknak vége van Aradon.

— Menjünk az orfeumba! — kiáltással a Központi kertjébe rohantam be és vártam: mit tud ezidén Heltai mester kabarégárdája. Hűteni tudnak. Olyan jó öreg vicceket és egy pár hamis énekhangot gördítettek felém a színpadról, hogy egyszeriben lehűltem. Mellékesen — de ez már igazán nem tartozik ide — jégbehűtött pezsgő mellett egyik kabarécsillaggal is barátkozni próbáltam. Az eredmény itt is lehűtő lett. Önagysága igen tartózkodó volt és hűvös pillantással mért végig.

Rendre.

TANÜGY.

(—) Az aradi állami tanítóképző intézet a hazai tanítónevelés munkájában sok tekintetben vezető szerepet játszik. Három napi alapos inspicálás után mondotta azt ez év május havában Nagy László miniszteri kiküldött hivatalos jelentésében. Az előttünk fekvő értesítő statisztikai adatai megerősítik ezt a véleményt. A legnagyobb elismerés hangján szólhatunk csak a tanítóképző tanári karának s főleg *Láng Mihály* igazgatónak a működéséről. Nagy súlyt helyezett a tanári kar az elméleti ismeretek terjesztése mellett a gyakorlati kiképzésre is. A gyakorló iskola jó hírneve s nagy látó-

gatottsága a bizonyíték arra, hogy ez az igyekezetük is sikerült. Az ifjuság testi nevelésére a modern felfogásnak megfelelően ép oly gondot fordítottak, mint szellemi kiképzésére. Az intézet vezetősége ebben a tekintetben nem csak a szokásos tornaórákra szorítkozott, hanem több házi és két nyilvános atletikai versenyt rendezett, melyeken a növendékek összemérhették erejüket a társintézetek tanulóival. Az ifjak a tanárok vezetése alatt több gazdasági, ipari, kereskedelmi, történelmi és pedagógiai tanulmányuton vettek részt. A képesítő és osztályvizagák igen jó eredménnyel végződtek. Az 1911—12. iskolai évre felvett növendékek szeptember 3-án jelentkeznek. Az intézeti orvos szeptember 4-én vizsgálja meg a felvett növendékeket, a rendes előadások pedig 5-én kezdődnek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A sajtó és az irodalom.*

Irtá: Berzeviczy Albert.

Nem tudom, vajjon a hírlapírók Almanachjába szabad-e erről a tárgyról írnom? De mikor a hírlapírók könyvet adnak ki, akkor talán helyénvaló a hírlapírás és a könyvirodalom viszonyáról szólni. Ez a viszony nálunk általában meglehetősen mostoha. Legtöbb lapunknak nincs is irodalmi rovata, komoly kritika és tárgyilagos könyvismertetés, mint dicséretes kivétel szokott némely nagyobb napilapunk hasábjain szerepelni. Az irodalmi és tudományos társaságok működésének méltatása a napi sajtóban többnyire a legalárendeltebb helyet foglalja el. Az egyedüli irodalmi műfaj, amelyre a fővárosi sajtó szinte szertelen figyelmet fordít: a sziamű. Az a szindarab, amelyet valamelyik fővárosi színpadon előadnak, akár jó, akár rossz, hasábkra terjedő méltatásra számíthat; más irodalmi műnek igazán nagy jelentőséggel, vagy — előnyös összeköttetésekkel kell bírnia, hogy ugyanez a szerencse érje.

Elfogulatlanul véltem ezt a tényt megállapíthatni, mert magamnak, mint írónak, személyes sérelmeim és panaszaim egyáltalán nincsenek ezen a téren. Az irodalom iránti közöny vagy éppen barátságtalan irány a sajtóban némi magyarázatát találja abban a körülményben, hogy a sajtó nem annyira irányítja a közönség hajlamait és ízlését, mint inkább igazodik utánuk és mi általában nem vagyunk könyvolvasó nemzet. Mindnyájunknak emlékeztében van az a pompás kis rajz, a melyben boldogult Mikszáth Kálmán a fajmagyar könyviszonyát jellemezte.

De nekem úgy látszik, mintha a sajtó még megerősíteni igyekeznék közönségünket ebben a hibájában, — mert hiszen erénynek ez talán csak nem mondható.

A rendszeres irodalmi szemle a sajtóban minden esetre ráirányozhatná a figyelmet a megjelenő könyvekre. Kedvet kelthetne arra, hogy megszerezzük, elolvassuk azokat. Az irodalom elhanyagolásával tehát a sajtó megfosztja a közönséget a könyvolvasásra való ösztönzés egyik leghathatósabb eszközétől.

A sajtó azonban ennél többet is tesz. Mintegy pótolni akarja a könyvirodalmat, hogy teljesen megnyugtassa a közönséget a könyvolvasás felesleges volta felől. Apró adagokban igyekezik — természetesen nagyon hízagosan és felszínesen — feltálatni azt az ismeretanyagot, a melylyel a művelt embernek bírnia kell a szertelen nagyságra dagasztott ünnepi számaival szinte megakadályozni igyekezik azt, hogy olvasója az ünnepnapi alatt, mikor

ujság nem jelenik meg, valamiképpen könyvet vegyen a kezébe. Jobb ügyre méltó versengés folyik a lapok között ezeknek az ünnepi számoknak a terjedelmére, tartalmuk változatoságára nézve pedig voltaképpen ezeknek az ünnepi számoknak a tartalma nagyobbbrészt valóságos szatirája az irodalomnak: kikunyerált, kikényszerített, kellettlenül hevenyészett töredékei az írói működésnek a naiv vagy nagyképi megnyilatkozásai az irodalmi diletantizmusnak.

Nem ellenszenv vagy pedanteria indít ezeknek az elmondására. Senki sem táplál nagyobb véleményt a sajtó hivatásáról, mint én. Ez a hivatás az, hogy éber és igazságos hirmondója, kommentátora, bírálója legyen a rohanó, törtető életnek. Az irodalmi életnek is. De éppen csak az irodalmi életet elhanyagolni, az iránta való érdeklődést elvonni és felszívni: ez félreértése a sajtó feladatának a megtagadása annak a közönségnek, melynek éppen az írott szó organumai között — legyenek bár azok könyvek vagy hírlapok — mint közös törzs hajtásai között fennállani kellene.

* Ujságírók almanachja. Gazdag, változatos tartalommal és igen diszes kiállítással jelent meg ma *Eötvös Leó* és *Szabados Sándor* dr. szerkesztők kiadásában a Budapesti Ujságírók Egyesületének legújabb almanachja, melynek szerkesztését az almanach főmunkatársa, *Zuboly* végezte finom ízléssel és gazdag erudícióval. Ugyanő irt a kötethez előszót is. A mult esztendő hírlapírói és irodalmi eseményeit felölelő krónika nyitja meg a diszes kötet tartalmát, mely után egy nagyobb intervju sorozat következik a szabadgondolat és magyar kultúra viszonyáról. A tavalyi, sőt az idei esztendő politikai és agitációs mozgalmában sok vita és esztendőzést folyt a kérdés körül, melynek legkorrektebb megítélését tükrözi vissza *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnöknek az a mélyenjáró nyilatkozata, melyet a szabad gondolat céljáról és a szabad gondolat jegyében folyó harcoknak a kultúrára való hatásáról az új almanach lapjain tett. Axiomatikus és találó a *Hazai Samu* honvédelmi miniszter és *Jeszenszky Sándor* miniszterelnökségi államtitkár nyilatkozata is. A szabadgondolatról szóló intervju-sorozatban olvassuk *Tisza István* gróf korábban írott cikkének egy részletét, mely a szabad gondolat körüli vitáknak tulajdonképeni megindítója volt, továbbá *Balogh Pál*, *Barát Armin*, *Béla Henrik*, *Csajthy Ferenc*, *Kenedi Géza*, *Polónyi Géza*, *Mezei Ernő*, *Apáthy István*, *Jászi Oszkár*, *Kunfi Zsigmond*, *Rónai Zoltán*, *Palágyi Menyhért*, *Sidó Zoltán*, *Szende Pál*, *Weltner Jakab*, *Zigány Zoltán* és *Garbai Sándor* közleményeit. — „A régi forradalmárook” című fejezet *Agai Adolf*, *Berczik Árpád*, *Eötvös Károly*, *Mikszáth Kálmán* és *Rákosi Jenő* érdekes emlékezései és feljegyzései alapján a Kávéforrás írói társaság életéről mutat be intim képeket, *Berzeviczy Albert* a sajtó és az irodalom viszonyát fejt ki érdekes, magvas cikkében, melyet ma közlünk, az ujságírásról pedig *Hoitsy Pál*, *Kozma Andor* és mások írnak. „Írói és művészi hagyatéok” cím alatt negyven—ötven elhunyt, elsőrangú író, költő, tudós és művész szellemi hagyatékáról ad igen érdekes és új adatokban bővelkedő tájékoztatást a kötet, *Herceg Ferenec*nek a P. tófi-Társaságban tartott megnyitójának alkalmából pedig *Ády Endre*, *Alexander Bernát*, *Ignotus*, *Schöpfung Aladár*, *Szász Zoltán*, *Kabos Ede* és *Nádai Pál* mondják el az irodalmi interregnumról és az irodalmi kritika hivatásáról való véleményeket. Novellák, rajzok, vázlatok alkotják az almanach szépirodalmi részét s ebben a rovatban a magyar írói világ legkiválóbb képviselői: *Ambrus Zoltán*, *Biró Lajos*, *Bródy Sándor*, *Kóbor Tamás*, *Révész Béla*, *Szini Gyula*, *Pekár Gyula* novelláin kívül *Berkes Imre*, *Kovács Dezso*, *Pakots József*, *Pásztor Árpád*, *Somlay Artur*, *Telekes Béla*. A feltűnő ízlésű és diszes kiállítású kötetet a *Világosság* nyomda állította ki s megrendelhető az almanach *Röck Szilárd*-utcai kiadóhivatalában. Ára füzve 20 korona, vászonban 25 korona, díszkötésben 30 korona.

* *Antoniette Doray* Aradon. (A Heltai-kabaré vendége.) *Mela Mars* mellett ma Európában *Antoniette Doray* a legnagyobb starja, a legnagyobb csillaga a kabaré-színpadoknak. Állandó szerződése a híres berlini mulató, a Wintergarten színpadához köti. A Heltai-kabaré igazgatóságának nagy áldozatok és nehézségek árán sikerült elérnie, hogy a világhírű művész Aradra jöjjön mindössze három napig tartó vendégszereplésre. Hétfőn, kedden és szerdán lép fel *Doray* kisasszony a Heltai-kabaréban. E művészi szenzáció érthetően kelt szokatlan érdeklődést Aradon annál is inkább, mert a művész még soha nem szerepelt vidéki színpadon. A legnagyobb fővárosi lapok is sokat foglalkoznak a színházi rovatban *Antoniette Doray* kisasszonnyal, akit *Mela Mars* egyedüli komoly riválisaként emlegetik, sőt egyes kritikusok *Doray* kisasszony hangját terjedelmesebbnek s játékát temperamentumosabbnak tartják. *Mela Mars* művészetében alkalma volt gyönyörködni az aradi közönségnek a tavasszal Heltai jóvoltából s most annál izgatottabban érdekes lesz a nagy kabarédíva riválisának fellépte. Előreláthatólag rendkívül fokozott érdeklődés fogja kísérni a művész vendégszereplését s ezért jól teszi a közönség, ha előre biztosít magának helyet. *Doray* kisasszony vendégszereplése teljesen új műsor keretében történik. Itt említtük meg, hogy vasárnap változatosan tartalmas s élénk műsort mutat be a kabaré társulata.

* Az *Uránia* detektív műsorának páratlan sikerét mi sem jellemzi jobban, minthogy az előadásokról számosan maradnak ki helyszüke miatt. Amit a detektív irodalom érdekeset, ötleteset és raffináltat csak produkált, mind összehalmozva kapjuk ezen a sok ízléssel összeállított műsoron. *Nick Carter* és félelmetes ellenfele a világhírű *Pinkerton* detektív két nagyszerű, izgalmas fordulatokban gazdag képen kerülnek szembe egymással. *Pinkerton* még egy bravurjában gyönyörködünk, amint egy alpesi korezámban garázdálkodó veszedelmes bandát tesz ártalmatlanná. Különös sajátosságuk ezeknek a detektív történeteknek, hogy szövevényes meséjük veszt a leírás hízagoságában, ellenben elementáris erővel hatnak a mozgófénykép eleven tolmácsolásában. A nagyhatású műsort vasárnap és közkívánatra még hétfőn mutatja be az *Uránia*-színház. 175

* A *Royal mozgó-színház* holnap, vasárnap három előadást tart a nyári színházban. Az első előadás délután fél négy, a második hat, az esti fél kilenc órákor kezdődik. Mindhárom előadásban a teljes műsor bemutatásra kerül. Hétfőn teljesen új műsor keretében kerül bemutatásra a fővárosban nagy sikert aratott 1200 méteres nagyhatású dráma „A szenvedély rabja.” Ez alkalomra megérkezik az igazgatóság által megrendelt új vetítógép, úgy, hogy az előadás sikerét többé mi sem fogja zavarni. A műsor többi száma is a legújabb képekből van összeállítva, melyek közül nagy sikere lesz a „Rajongás a bűvészetért” és a „Jószivű Fricike” című képeknek.

* Szenzációs legújabb kupa. Ének zongora és hegedűre *Hetényi Albert*től: *Sajtóhiba*, *Pásztordal*, *Szultán zsebkendője*. Egy füzet ára 1 korona 80 fillér, mind a három füzet 5 korona. Aradon, *Ingusz I.* és fia zenemű kereskedésében kapható. 3446

* Vasárnap az *Apollóban*. A vasárnapi műsort ismét változatos, kiváló mozgófényképekből állította össze az *Apolló-színház*. A kinematográfia legsikerültebb és legjobb képei kerülnek bemutatásra. Ezek között egy olyan fantasztikus mozidráma is szerepel, amely ma a legvonzóbb száma a berlini és a párisi mozgószínházaknak. A nyomorban sanyol tanuló elgondolhatja keserves perceiben, hogy milyen igazságtalanságokkal van tele az élet. Neki nincsen kenyere sem s a szomszédja marokkal durkál a csengő aranyokban. Milyen gazdag is lehetne, ha a szomszédját megölhetné s a pénzét elvehetné. Erről a borzalmas gondolatáról álmodozik s álmában meggyilkolja a gazdag szomszédját s elrabolja a pénzét. Hirtelen gazdag lesz, de boldogtalanabb, mint volt, mert a lelkiismerete nem hagyja nyugton. Hosszas lelki tusa után felébred s nagyon boldog, hogy csak

*A ma megjelent „Ujságírók Almanachja”-ból.

álmodott. Kinos álmát gyönyörű technikával állította be a filmgyár s igazán meglepő látványosságban van része a közönségnek. A bohózatok kitűnők s a drámai képek is a legjobbak közül valók. 177

A pápa ajándéka Prohászka püspöknek.

— Sikertelen jezsuita mesterkedés. —
Távirati tudósítás.

Róma, augusztus 5

X. Pius pápa igen sikerült arcképének elküldésével tüntette ki Prohászka Ottokár székesfehérvári püspököt és a következő meleg-hangu sorokat írta az arcképre:

„Prohászka Ottokár székesfehérvári püspöknek, tisztelendő testvérünknek a mennyei javak zálogául és különös jóindulatunk jeléül apostoli áldásunkat a legnagyobb szeretettel adjuk. X. Pius pápa.”

Mailáth erdélyi püspök római közbenjárásának első jele. Prohászka maholnap a jezsuiták minden ármánykodása ellenére a Vatikán egyik legkedvesebb embere lesz.

Mailáth Gusztáv gróf, akinek a Vatikánban óriási összeköttetései vannak, tudatában volt annak, hogy barátja, Prohászka érdekében mit sem tehet addig, amíg a tudós püspök könyveit vissza nem vonja. Amint ez megtörtént, Mailáth megkezdte akcióját. Római utjának két célja volt: egyrészt a Vatikán számára egységes, tiszta és tökéletes képet akart tárni arról a tevékenységről, amelyet Prohászka hittudományi, irodalmi és kulturális téren kifejt, másrészt pedig azt óhajtottá bizonyítani, hogy Prohászka tanait csak rosszul kiválasztott és még rosszabbul lefordított szemelvények alapján ítélték el az indexkongregáció, mert azok a tanítások nem ellenkeznek az egyház tanáival.

Hogy Mailáth püspök utja nem volt eredménytelen azt élénken bizonyítja a Prohászka-nak küldött pápai emlék, amellyel a szentatya valósággal dezavualja az Indexkongregációt.

Nagyon természetes, hogy ezt az elégtételt csak az alázatos és engedelmes Prohászka kaphatta meg és ha Székesfehérvár püspöke szembeszállt volna Rómával, úgy az egyházi fegyelem és példaadás okáért a legkeményebb megtorlás várt volna rá.

Az utóbbi években a római egyház előtt ilyen föltétlen megadással és alázatossággal Prohászka kívül csak Miksa szász herceg hajolt meg. A szász herceggel szemben, aki modernista tanokat hirdetett talán még fényesebb is volt Róma diadala, mert Miksa valósággal Canossát járt: a pápa lábai elé vetette magát, visszavonta tanításait, sőt azt is kijelentette, hogy ezentul tartózkodni fog az egyházi intézkedések kritikájától.

Azok az egyházi férfiak, akiket néhány év óta szabadelvű tanításaik miatt Rómából megakartak rendszabályozni, Prohászka és Miksa herceg kivételével nemcsak megtagadták az engedelmisséget, hanem elveikhez ragaszkodva egyenesen szembeszálltak Rómával. A francia Loisy abbé például annyira kenyértörésre vitte a dolgot, hogy kiközösítették az anyaszentegyházból. Igaz, hogy Loisy abbé tanításai élesen ellentétben álltak az egyházi tanokkal. Nem kevesebbet hirdetett, mint azt, hogy a katolikus egyház szentségei nem Jézustól származnak, hanem a Krisztus halála utáni X-XI. század főpapjaitól. Az indexkongregáció elítélte Loisy tanait s amikor az abbé ennek ellenére sem vont vissza semmit, bekövetkezett az exkommunikáció. Hasonló sorsa lett Tyrell angol jezsuita páternek, aki szintén az index-

kongregációval vette föl a harcot. Schell a nagy német egyháztörténész, aki Jézus életéről írt nagy munkájával hívta magára. Róma haragját, mert Jézus működése mellett inkább Pál apostol szervező erejének tulajdonítja a keresztény egyház megalakulását, csak halálos ágyán vonta vissza indexre tett könyvét. Ez azonban csak félmegalázkodás volt és a nagybetegből valósággal kicsikarta környezete. Erhardt volt bécsi egyetemi tanár, akinek tanításai Prohászkaéval sok tekintetben azonosak, szintén csak hosszabb lelkiküzdelem után határozta el magát könyveit revokálására. Egy darabig a bécsi egyetemen hirdette eszméit, majd amikor Róma elűldözte őt Bécsből, Straszburbban fogadott el világi tanszéket. A végén mégis azt tette, amit most Prohászka tett meg késlekedés nélkül.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A pocakos gárdista.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, augusztus 6.

A belga polgári gárdáról, amely például zavargás esetén kétségtelenül sok jó szolgálatot tesz a községeknek és az államnak, már sok mulatságos história terjedt el. A *Journal de Liège* most ezt beszéli el: Huy fegyelmi bírósága eljárást indított B. Leon polgári gárdista ellen, mert az elmulasztotta az előirt gyakorlatot. A vádlott azzal védekezett, hogy a mulasztás oka az ő testalkata. Akkor pocakja van ugyanis, hogy a raktárban nem akad neki megfelelő derékszija. Már tizen-nyolc hónap óta várja a deréksziját. Azóta valahányszor megjelent, hogy a gyakorlaton részt vegyen, bajtársai mindig kinevették. Mintán a tárgyaláson Paul de Ville huyi ügyvéd, az előadó tiszt fölmentést indítványozott, a fegyelmi bíróság a következő ítéletet mondta ki:

B. gárdista tagadja, hogy engedtlenségből cselekedett; sőt a leghőbb vágya az, hogy a milícia kötelékébe tartozzék. De még váltig azt hangoztatja, hogy mint minden jó polgárnak, neki is bátor szive van, másrészt keserűséggel panaszozza és ezt a keserűséget a fegyelmi bíróság teljes mértékben méltányolja, hogy olyan kövér, hogy bármily állhatatosan kéri is, nem tudnak neki megfelelő derékszijat adni, már pedig e nélkül nem vehet részt a gyakorlaton.

Meggyőződünk arról, hogy ez a gárdista nem közönséges, hanem a közönséges mértéket messze fölülmuló kövér-ségben szenved. Nem is szólva az általános esztétikai szempontokról és a gárdánál szükséges rendről, amely ilyen kövér gárdista besorozását lehetetlenné teszi, a fegyelmi bíróságot a méltányosság, igazságosság és a józan emberi elme vezeti. B. gárdista azt állítja — és állítását nem cáfolta meg semmi, — hogy jelentkezett gyakorlatra, de följobbalói elutasították, mert nem volt szabályszerű derékszija. — Valónak bizonyult továbbá az is, hogy a raktárban nem akadt megfelelő derékszija a számára. Mivel tehát egyrészt nyilvánvaló a gárdista rendkívüli elhízottsága és a kövér-ségének megfelelő derékszija hiánya: mivel továbbá másrészt nem tagadja senki, hogy a mikor B. derékszija nélkül való hassal jelentkezett a gyakorlatra, visszautasították és pedig valószínűleg a gnyolódására és tréfára hajlandó gárdisták kacsaja közt; mivel végül az állam nem adta meg neki a szükséges felszerelést, tehát e körülmények közt a gárdistának mulasztása felsőbb hatalmak intézkedésére vezetendő vissza: a bíróság fölmenti a gárdistát.

§ Felpofozott aszfaltbetyár. Budapestről jelentik: Három héttel ezelőtt a Kossuth Lajos utcában nagy népcsődületet idézett elő egy jelenet, amelynek ma volt a büntetőjárásbíró előtt a folytatása. A délelőtti órákban történt, hogy K. M.-et egy fővárosi kereskedő fiatal lányát megszólította az utcán egy magas öregedő uriember. A lány válasz nélkül hagyta a tolokodást s nyugodtan ment előre. Az ur a nyomában haladt s szemtelen ajánlatokkal molesztálta a lányt, aki elveszítve béketűrését, egy hatalmas pofont mért az aszfaltbetyár képes felére. Az ur M. D. tőkepénzes kénytelen volt elmene-külni az eset színhelyéről s miután megtudta a lány nevét, feljelentette őt tettleges becsület-sértésért. Az ügyben ma volt a tárgyalás, amelyet a nyilvánosság kizárásával tartottak meg. A bíróság a bepanaszolt leányt felmentette, mert tettét jogos felháborodásában követte el.

§ Automobil-balesetért kártérítés. Ursprung Rudolf huszárszázados 1907. év május hónap-jában a Simándi-uton elütötte automobiljával Megyeri Mátyás földművest. Megyeri súlyos sérüléseivel közel egy évig feküdt a megyei kórházban s a baleset következtében teljesen munkaképtelenné lett. A százados nem volt hajlandó kártérítést fizetni s így Megyeri ma ügyvédje útján huszezer koronás kártérítési pert nyújtott be az aradi kir. törvényszékhez.

§ Királysértéssel vádolt körjegyző. Nagyváradról jelenti tudósítónk: Az itteni ügyészségen följelentést adtak be Váry András bihari körjegyző ellen, a ki a följelentés szerint a király arcképét a község tanácskozótéréből kivitte és kis irodahelyiségébe szegeztette e szavakkal:

— Nem türöm meg ezt a képet a tanácskozótérben!

A király arcképe helyébe aztán Kossuth Lajos és II. Rákóczi Ferenc képét függesztette föl. Váry tizennyolc tanut nevezett meg, akivel a vád alaptalanságát akarja bizonyítani. Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot.

§ A székelyhidi petíció ügyvédi költsége. A székelyhidi kerületben megválasztott pártonki-vüli függetlenségi Fráter Lóránd mandátumát a kisebbségben maradt Molnár Ákos-párt petícióval támadta meg, utóbb azonban a petíciót visszavonta. A Kuria választási tanácsa a visszavonás folytán megszüntette az eljárást. Most vált jogerőssé ez a megszüntetés, mert újabb kérvényt a mandátum ellen nem nyújtottak be. A Kuria ma Fekete Károly dr. vedőnek és Tetéleni Ármán dr.-nak, a petícionálak képviselőjének egyenkint tizezer korona költséget állapított meg.

§ A cseklési gyujtogató Pozsonyból jelentik: A pozsonyi királyi törvényszék váitanácsa Kirchner József bíró elnöklésével ma tárgyalta a cseklési kastély foglajttásával gyanúsított Jálies Sándor fölfolyamodását az előzetes letartóztatást elrendelő végzés ellen. Stróbl Miklós törvényszéki bíró előadásában másfél órai beható tanácskozás után a bíróság a fölfolyamodást elutasította és így Jálies tovább is fogságban marad. A vadat a határozatot Jálies előtt délben hirdette ki.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszamai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használatos)	
mellékállomás —	151
Kiadóhivatal és hirdetésosztály	151
Nyomda — — —	151

„Tiszta pénz.”

— A kávések csalója. —

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 5.

A budapesti vizsgálóbíró elfogató parancsa nyomán a rendőrség ma dél óta mindenfelé keresi László Mór volt ügynököt, egy bécsi cég budapesti fiókjának üzletvezetőjét, a kinek éppen üzleti ügyekből támadt ez a kis kellemtelensége. Legutóbb a tikkasztó hősegre való tekintettel egy nagymarosi nyaralóban üdült fátalmai után, de most már onnan is tovább utazott.

A dolog előzményei igen érdekesek és az osztrák fővárosból indulnak ki. A bécsi import ezuttal úgy látszik rosznak bizonyult. Bécsben van ugyanis a Stein L. és Robitsek társaság s a tulajdonosa Robitsek dr. A cég gyarmatáru kereskedéssel foglalkozik s természetesen nyitott fiókot tart Budapesten is. Az üzlet a Garay-utca 17. számú házában van s a bécsi cég László Mór harminchat éves ügynökre bízta a vezetését. A fióküzlet vezetője összeköttetésbe lépett több fővárosi és újpesti kávéssal, a kiknek a szükséges árut, a kávé, likórt s más hasonló portékát szállította. Idáig rendben lett volna a dolog, de László, mint utólag kiderült, a bécsi fióküzlet tulajdonosának példájára egy más üzletágazattal is megpróbálkozott.

Az érdekelt kávéseket ugyanis azzal a kecségtető ajánlattal lepte meg, hogy ő szerez nekik igen olcsó kölcsönt, hat százalékos tiszta pénzt. Törlesztési ráérnek, csak a kamatot fizessék pontosan és kötelezzék magukat arra, hogy minden szükségletüket csupán a cégnél szerzik meg. Az új üzletág hamarosan fellendült. A legtöbb kávésnak nagyon is elkél kis forgalmi tőke, amelyik pedig nem volt rászorulva, az is úgy gondolkodott, hogy bizony fölveszi a hatpercentes pénzt, hiszen haszonnal tudja megforgatni.

Az üzlet azzal kezdődött, hogy az érdekelt kávések váltókat adtak László Mórnak, a ki azt mondta, hogy majd hozza a pénzt. Igazat mondott, mert még most is hozza, a mennyiben a kávések hiába vártak a leszámítolásra. Nem kaptak pénzt. A minap Reinitz kávést az a meglepetés érte, hogy egy budapesti bank prezentálta neki azokat a váltókat, a melyeket ő leszámítás reményében adott át László Mórnak. Reinitz sietett a főkapitányságra, s ott följelentést tett. Megidéztek László Mór, a ki rövidesen elintézte a dolgot. Egyszerűen átadott egy a Wiener Bankverein-hez szóló csekket a kávésnak, a ki erre visszavonta a följelentést. Utóbb aztán megtudta, hogy a cégnek a Wiener Bankvereinnél csak volt valamikor fedezete, de ma már nincsen.

A dolog ilyenformán megint kátyuba jutott, de most már nem sikerült elsimitani. A minap ugyanis a bécsi rendőrség hivatalosan kérdést intézett a budapesti főkapitánysághoz, hogy a gyarmatáru cég ellen tettek-e Budapesten csalás miatt följelentést? A főkapitányság azt válaszolta, hogy igenis tettek, de aztán visszavonták. A főkapitányság egyúttal érdeklődött a kérdezősködés oka felől is és akkor megtudta, hogy a gyarmatáru cég bécsi üzletének tulajdonosát Robitsek Viktor dr.-t teljesen hasonló üzelmek miatt a bécsi rendőrség már letartóztatta.

Az utolsó napokban a budapesti főkapitányságnál is öten, vagy hatan tettek följelentést a sajtószerű váltóüzlet miatt. A rendőrség ki akarta hallgatni László Mór, de ezuttal már nem sikerült őt megtalálni Nagymaroson, ahol

nyaral. Most a vizsgálóbíró kiadta az elfogató parancsot, amelynek nyomán a rendőrség igen melegen érdeklődik, hogy az üzletvezető ur hol nyaral most.

Konfliktusról szól az ének.

— A király és a trónörökös. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécs, augusztus 5.

Egy bécsi lap, amely nagy előszeretettel foglalkozik udvari pletykákkal, a következőket állapítja meg halálos komolysággal és ellentmondást nem tűrő határozottsággal:

A konfliktus, amely régi keletű, amiről sokat, nagyon sokat beszéltek, de bizonyosat róla senki se tudott, most végre kézzelfogható formában tört ki. Hivatalosan jelentik Ischlből, hogy Ő felsége az észak-magyarországi hadgyakorlatokra Salvátor Lipót főherceget bízta meg képviselővel. Emiatt Ferenc Ferdinánd főherceg csak a második szerepet játszhatná és evégett nem fog résztvenni a Sztropkóvidéki nagy manőverekben. Ez a mellőztetés igen jellegzetes és a már rég lappangó ellentéteket az uralkodó és örököse közt — nyilvánvalóvá teszi.

Ferenc Ferdinánd főherceg, a mint Belgiumból visszatért, — Blankenbergben, a tenger mellett töltött négy hetet — rögtön jelentkezett Ischlből, hogy Ő felsége diszpozícióit az észak-magyarországi gyakorlatokra átvegye. A király azzal bocsátotta el a trónörökösöt, hogy még nem határozta el végérvényesen, hogy elmegy-e személyesen a gyakorlatokra. Másnap Ő felsége lóra ült és minden nap lovagolt az ischli parkban egy-egy órát. A kísérlet nem tetszett a király környezetének, mert Ő felsége olyannyira kifáradt az egy órai lovaglás után, hogy be kellett látnia, hogy a hadgyakorlatokon nem vehet részt. Most már az következett volna, hogy Ő felsége a trónörökösöt bízta meg képviselővel.

Másképp történt. Ő felsége nem a trónörökösöt, — a mint ez magától értetődő lett volna — hanem Lipót Salvátor főherceget, a tüzérfőparancsnokot bízta meg képviselővel, amiből következik, hogy a trónörökös csak a második szerepet játszana ott. A válasz erre az lett, hogy Ő felsége nem is megy az észak-magyarországi hadgyakorlatokra. — Az eseménynek még az a pikáns mellékze is van, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg különösen a toskánai ággal van a legrosszabb viszonyban. Csak a legutóbbi hadgyakorlaton történt, hogy a trónörökös Ferenc Salvátor főherceget, a király vejét, a legélesebben megkritizálta. A bécsi körökben most már azt várják, hogy milyen fordulat keletkezik ezután. Lehet, hogy nagyobb események előestéjén állunk.

VIDÉK.

Borossebesi takarékpénztár rt. cég alatt 100.000 kor. alaptőkével (1000 drb. 100 kor. n. é. részvény) új pénzintézet van alakulóban az aradmegyei Borossebes községben, melynek alapításán a Gurahonci takarékpénztár rt., Bienenstock Jakab, Bienenstock József, Dénes Jakab dr., Fekete József dr., Feinkuchen Izidor, Hajdu József, Kiurszky Iván, Óry Sándor, Siflis János és Weiszberger Mór munkálkodnak. A részvényjegyzések bezárólag augusztus 11-ig teljesíthetők. Az alakuló közgyűlés aug. 20-án lesz.

VÁROS ÉS MEGYE.

A rosszul értelmezett szerződés.

(Mi akasztja meg a ségai telep kiépülését?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5.

Részvétellel tekint mindenki azokra a szegény ségai telepsekre, akik évek hosszú fátalozása után mozgásba hozván a törvényhatóság szociális érzelmeit, telkeket szereztek maguknak, a kihasznált téglagödörök helyén; új életet, egy új városrészt akartak teremteni, a város egyik periferiáján. A telket kifizették, a változott viszonyok következtében az építkezés megdrágult és csak néhány munkásnak sikerült, a követelményeknek megfelelő házat fölépítenie, igen sokan, szükségből fáskamrákban húzódnak meg, amelyekben azonban csak november 1-ig türi őket a város, a legtöbb azonban még hozzá sem kezdett az alapozáshoz.

Nincs pénzük, kölcsönből akarnak építkezni, de a bank nem ad. Nem ad, mert a pénzt nem tudja biztosítani, követeléseit nem tudja első helyen betáblázni. Mint azt ugyanis többször megirtuk, a telekvásárlókkal kötött szerződés 8. pontja szerint első helyen a város köti le magának az ingatlant és csak az ő beleegyezésével válhatik az szabad forgalmi értékűvé. Tehát hiába várna a város, hogy a ségai fáskamrák helyébe november 1-ig házak épülnek és a többi telek is beépül, ez teljesülni nem fog, mert az említett szerződési pont megakadályozza.

Azonban most, hogy a fáskamrák boldogtalan lakói, talán ötödször vagy hatodszor kérik a törvényhatóságtól eme kerékkötő paragrafus megváltoztatását és azzal a tanács újból kénytelen volt foglalkozni, kitünt, hogy az egész szakaszt félreértették oroszulmagyarázták és azt soha végig sem olvasták.

Az említett szerződési pont értelmében ugyanis a város azt biztosítja magának, hogy a ségai telkeken épült házak mindaddig, míg a telek árát a vevő a városi pénztárba teljesen be nem fizette, nyereszkesedés tárgyát nem alkothatják, és a város tudta nélkül el nem adhatók. Minthogy azonban a vásárló telepek valamennyien a teljes vételért már befizették nincs ok arra, hogy ez a kerékkötő szakasz velük szemben érvényesüljön és megakadályozza a bankkölcsönt.

Eddig minden kérelmüket elutasították és a szerződésnek erre a pontjára ütöttek reá. Miután azonban a „mai tanácsülésén” végre előszóval is megismerték ezt a szakaszt a tanács tagjai és észre vették, hogy ez az intézkedés főként csak azért van felvéve, hogy a ségai telepen a telekspekuláció elejét vegye, a tanács úgy határozott, hogy a kérelmet nem bírálja el, hanem átteszi a jogügyi bizottsághoz és annak véleményével beterjeszti a törvényhatósághoz.

Kávéháztulajdonosok kérelme. Fürst János a városi kávéház bérlője azt kérte a tanácstól, míg a kávéház terraszán emelendő díszes épület elkészül addig a mostani vasrács eltávolításával a terraszt, minden oldalról a kocsiutakig kibővíthesse. A tanács ezt a kérést nem teljesíti, mert az utcák forgalmát akadályozná. Megengedi azonban, hogy a bérlő ideiglenes tűzbiztos kávékonyhát állítson fel, a színházépület kapu bejárata előtt. — Braun Gusztáv Fehér Kereszt kávéház bérlője szintén utca foglalás iránt adott be kérelmet mert a kávéház átalakítása miatt az Atzél Péter-utcai járdán asztalokat akar fölállítani. A tanács elata-

sította a kérelmet és nem engedi a korzót az utcaforgalom által megszakítani.

Zsilip őrház építésére árlejtést fog kitűzni Aradváros hatósága.

Városi közgyűlés. Folytatólagos sorrend az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1911 évi augusztus hó 9-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 31. A tanács bemutatja a E. M. K. E. jubilaris közgyűlésére szóló meghívást. 32. U. a. bemutatja a „I. Ferenc József” alapítvány tervezetét. 33. U. a. bemutatja a m. kir. belügyminister ur rendelkezését, mellyel a felső kereskedelmi iskolánál szervezett tanári állást jóváhagyja. 34. U. a. bemutatja az áll. segélyezett ipartanonciskola bizottságának az 1910—1911-ik iskola évre vonatkozó jelentését. 35. A tanács előterjesztése az aradi áll. segélyezett ipartanonciskolának 1911—1912 ik iskola évre vonatkozó költség-előirányzata tárgyában. 36. A tanács javaslata a „Magyar Gazdaszonyok Országos Egyesülete”-nek nyújtandó segély tárgyában. 37. Az óvartéri falerakóhely bérlőknek kérelme bérieüknek meghosszabbítása tárgyában. 38. A tanács előterjesztése a folyó évben lejáró földbérletre vonatkozó árverések eredményének saját hatáskörében leendő jóváhagyása iránt. 39. Zuber Gyula és Winkler József kérelme telekfelosztás és utcanyitás engedélyezése tárgyában. 40. A tanács előterjesztése, Versecz város törvényhatósági bizottságának a jelenlegi parlamenti obstrukció elítélése tárgyában hozott határozatának pártolása iránt. 41. A jogügyi bizottságnak jelentése Albert Lajos és társai azon kérelme tárgyában, hogy feltendő építési kölcsönök részére az elidegenítési tilalma megelőző elsőbbség adassék. 42. A tanács előterjesztése Tisch Mór dr. tiszti főorvosnak a Drezdában megnyitott nemzetközi kiállítás tanulmányozására való kiküldése iránti kérvény tárgyában.

A vallásos páter kocsisa.

Molnár János prelátus tudvalevő, hogy rendkívüli módon áhitatos és amikor csak alkalma nyílik, másokat is vallásosságra serkent. E dicséretes tulajdonságával kapcsolatosan beszélnek a következő igaz történetet:

Zalaegerszegre utazott Molnár János számos képviselő társaságában. Ott a vele érkezőknek Molnár a lelkükre kötötte, hogy reggel pontosan jelenjenek meg a misén. A misét teljes ornátusban Molnár János szolgálta. Kocsikon mentek és Molnár János erősen ügyelt és egyenként számba vette őket, hogy bementek-e a templomba. Meg volt elégedve. Mindnyájan ott voltak. Azután bement Molnár a sekrestyébe és hozzálátott a miséhez való előkészítéshez. Eközben egyszerre csak megszólítja a sekrestyést:

— Ugyan, fiam, nézze meg bent van-e a templomban a kocsisom.

A sekrestyés megnézte és azzal tért vissza:

— Biz az nincs itt.

— Hát hol van?

— Künt ül a kocsi bakján és szivart szivarzik.

— Ejnye, ejnye, menjen ki és mondja meg a kocsisnak, hogy asonnal jöjjön be misét hallgatni.

A sekrestyés kiment és visszatért azzal, hogy:

— Nem akar a kocsis!

— Nem akar! Oh, oh, oh! Azonnal parancsolja meg neki a nevében, mert különben én megyek ki érte és a fülénél fogva cibálom be.

Az erőlyes izenetnek hatása lett és a sekrestyés jelentette, hogy bent ül már a templomban a kocsis.

Molnár János meglegedetten vette tudomásul és azután hozzálátott a miséhez.

A mikor mise után Molnár János megint felült a kocsira, egyszer csak hátrafordult a kocsis és így szólott:

— Méltóságos ur csak azt mondja meg, hogy miért kellett nekem ezt a misét végighallgatni, amikor én — zsidó vagyok.

Őrült-e Csávossy báró?

(A gondnokság alá helyezés kérdése.)

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Nagykikinda, augusztus 6.

A nagykikindai törvényszék előtt ma délelőtt kezdődött a bizonyítás Csávossy Gyula báró gondnokság alá helyezése ügyében. Miként ismeretes, a gondnokság alá helyezést a báró gyermekei közül néhányan kérték elmebaj miatt Hudovernig Károly dr. és társainak orvosi bizonyítvánva alapján.

A tárgyalás pontban kilenc órakor kezdődött Boross Ferenc bíró elnöklésével. A kérvényező gyermekeket Polónyi Dezső képviselte. Csávossy Gyula báró képviselőjében Teller Miksa dr., Csávossy Elemér báró képviselőjében Bonta Károly dr., Rajasich Györgyné báróné képviselőjében Balázs Pál dr. budapesti ügyvédek jelentek meg. Jelen volt Végh Lajos dr. ideiglenes gondnok is. A család tagjai közül egyedül Csávossy Elemér báró Jézus társasági áldozópap jelent meg.

A tárgyalás megnyitása után a tárgyalást vezető bíró felszólította Polónyi Dezsőt, hogy adja elő keresetét. Polónyi Dezső kijelentette, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy Csávossy Gyula bárót gondnokság alá helyezték. Hivatkozik Hudovernig Károly és társai orvosszakértők bizonyítványára, akik Csávossy Gyula bárót köz- és önzsedelmes elmebajos embernek nyilvánították és ezen alapon kéri Csávossy Gyula bárónak elmebaj miatt való gondnokság alá helyezését. Főntartja magának azt a jogot, hogy a tárgyalás folyamán esetleg újabb bizonyítékokat terjesszen elő.

Teller Miksa dr., Csávossy Gyula báró képviselője hangoztatja, hogy az a bizonyítvány, a melynek alapján Csávossy bárót szanatóriumba szállították, elejétől végig valótlan. Ezt meguk az illető orvosok is elismerik egy újabb bizonyítványban, a melyben kijelentik, hogy Csávossy sem köz-, sem önzsedelmes, holott ezzel a mogokolással szállították a szanatóriumba. Teller dr. azután szigorú kritikában részesítette nemcsak az ügynöki minőségben eljáró orvosok véleményét, hanem Konrád dr. és Kiss Ödön dr. véleményét is. Bemutatja Jendrassik Ernő, Schaffer Károly budapesti és Chvosztek Ferenc dr. bécsi egyetemi tanárok bizonyítványát, mely szerint Csávossy teljesen épelméjű ember. Azután elmondotta Csávossy Gyulának szanatóriumba való szállításának előzményeit, körülményeit és okait. Még bemutatott egy nyilatkozatot, amelyet Lányi József püspök állított ki. Ebben a nyilatkozatában Lányi püspök azt mondja, hogy július 14 én, hosszabb beszélgetést folytatott Csávossy Gyula báróval a jezsuita rendházban és azt a határozott meggyőződést szerezte, hogy Csávossy Gyula nagy kora ellenére ritka szellemi frisseségnek örvend. Azután így folytatja:

— A legmélyebb fölháborodással értesültem az ujságokból, hogy bizonyos érdekeltek Csávossy Gyula bárót elmeorvosi intézetbe szállították és beszámíthatatlan állapotban lévőnek minősítették. Embertelen és barbár eljárásnak kell minősítenem, hogy ezt a derék, jó, épelméjű urat épp annak a napnak az estéjén, a mikor fiát, Elemér bárót pappá szenteltém, mint nem normális észjárású embert szanatóriumba internálták.

A délutáni tárgyaláson Polónyi Dezső dr. szólalt fel először. Reflektált Teller Miksa dr. szavaira és kérte, hogy az ügyiratait felülvizsgálás végett terjesszék fel az igazságügyi orvosi tanácshoz. Kéler Ákos árvaszéki ügyész és Végh Lajos dr., Csávossy báró kirendelt ügygondnoka egybehangzólag ellenzik a felülviz-

gálás elrendelését. Bonta Károly dr., Csávossy Elemér báró ügyvédje a kereset elutasítását kérte, egyúttal ellenezte az igazságügyi orvosi tanács véleményének kikérését. Csávossy Elemér báró ugyanily értelemben szólal fel. Tizennyolc éve él már együtt atyjával, de azon soha az elmebaj legkisebb tünetét se konstataálta. — Özvegy Rajasichné nevében Balázs Pál dr. szintén tiltakozott az ellen, hogy az iratokat az orvosi tanács elé terjesszék. A délutáni tárgyalás ezzel véget ért. Itélethozatalra csak a jövő héten kerül a sor, mert most csak a bizonyítékokat terjesztik elő a felek s e bizonyítékok alapján dönt azután a törvényszék tanácsa.

Megcsonkított sirboltok.

Távirati tudósítás.

Nagyvárad, aug. 5.

Kegyeletsértő merényletet követett el két huszár a biharmegyei olasz-i temető ellen. A legnagyobb elvetemültség kell ahhoz, hogy valaki bemezéskedjék a halottak birodalmába s akkora vandálsággal pusztítson el mindent, ami szép és maradandó becsű, mint két részeg huszár: Tóth Imre tizedes és Szabó Sándor közhuszár.

Mind a ketten a méntelepi csapatnál teljesítenek szolgálatot, legutóbb Szatmárnémetiből helyezték át őket. A városi szőlőtelepen volt a laktanyájuk s mikor hazafelé tartottak, az ut megrövidítése végett az olasz-i temetőn mentek keresztül. Nemrégiben Tóth Imrének és Szabó Sándornak kimenője volt vasárnap éjszaka. A két huszár előbb a Nemzeti szállodában, majd a Kispipában mulatozott hangos jókedvvel. Hajnali három óratájban aztán elvetődtek a Rétre, Weisz Ignác korcsmájába. Itt alaposan bepálinkáltak s mire megvirradt, a két huszár már az olasz-i temetőben baktatott hazafelé.

— Valami jó viccet kellene csinálni — indítványozta közben Tóth Imre.

— Nem volna rossz — válaszolta a másik s a káplár urnak már ekkor teljesen kész volt a haditerve.

— Le kell kaszabolni a sirköveket! — adta ki a parancsot s maga is kardot rántott.

— Jó lesz ezeknek fejfa is.

Szabó Sándor elfogadta ezt az indokolást s két kézre fogta a nehéz lovassági kardot s ütni-vágni kezdtek a drága márvány obeliszkeket. Amelyikkel meg tudtak könnyen birkózni, azt ledöntötték, amelyikkel pedig nem bírtak, azt kegyetlenül megcsonkították. A sirkövek finom faragású párkányait valóságos körülvágták. A vasrácsokat bedöntötték s mikor már teljesen kicsorbult a kardjuk, a sirköveket kezdték kaszálni. Rendkívül sok rózsafát törtek össze s hatalmas tuja és puszpángbokrok ágait vagdalták le.

Jankay Mihály író reggel rémülten tapasztalta, hogy ismeretlen gonosztevők milyen pusztítást vittek végbe. Különösen a Ritók-, Zilahy-, Ragány-, Székely- és Csepű családok sirboltjainak márványemlékoszlopaiban okoztak óriási károkat.

Kiderítették, hogy a tettet Tóth Imre káplár és Szabó Lajos közhuszár követték el. A felháborító esetről nyomban értesítették az ezredparancsnokságot, amely elrendelte a két huszár letartóztatását.

HIREK.

A röldült város.

— Kecskemét baja. —

Távirati tudósítás.

Kecskemét, augusztus 5.

A városi tanács hirdetményt bocsátott ki, melyben fölhívja a lakosságot, hogy a ki kamatmentes kölcsönt, vagy az adományokból befolyt segítségből kára arányában részesedni óhajt, szóban vagy írásban augusztus 15-ig jelentse be.

Ma ismételtén tizennégy házból történtek kilakoltatások. A műszaki bizottság házról-házra jár és csak most intézkedhetik a veszedelmes házakból való kilakoltatásról, miután a lakosság nagyrésze eddig nem jelentette be háza veszedelmességét. Az adóügyi számvevőség a helyszíni szemlét szombaton befejezi és a jövő héten állítják össze a házadó tárgyában fölterjesztendő kimutatást. A városi számvevőség tagjaival az adóhivataltól kiküldött ellenőrző tisztviselők járnak. A fölterjesztendő kimutatás nagyon szomorú adatokat tartalmaz. A város által létesített építési irodához most már csak gyér számban érkeznek építendő jelentkezők. Ennek oka, hogy ez az iroda is, csak készpénz ellenében vállal munkát és csak a kihasználás megállítására létesült. Az országos támogatás lanyhaságát azzal magyarázzák, hogy a veszedelemnek első napjaiban Kada Elek polgármester kijelentette, hogy a város segítségére nem szorul, amit az országban félreértettek. A város, mint erkölcsi testület, mint maga birtokos nem szorul segítségre és nem is kér, de a lakosság, az egyes családok évtizedek után sem heverik ki a katasztrófát. A város maga négy millió korona kárt szenvedett és nincs módjában, hogy segítséget nyújtson a lakosságnak.

A hét elején Kada polgármesterhez kegyetlenül megírt névtelen levél érkezett Berlinből, mely augusztus 7-8. és 14-15. napjaira óriási földrengést jósol. A polgármester ezt a levelet természetesen senkivel sem tudatta, azonban a levélírónak volt gondja rá, hogy a levél tartalma más uton a lakosság tudomására jusson és ma már a legtávolabbi tanácson sem beszélnek másról, mint a polgármesterhez érkezett berlini jóslásról és a már némileg megnyugodott lakosság ismét nyugtalanná lett. Igen sok család, melyeket a megélhetés nem köt Kecskemétre, végleg elköltözött.

Ujabbban a következő adományok érkeztek: Latinovits Gézáné által Cegléden kis iskoláslányokkal rendezett színelőadásból befolyt 12 korona 44 fillér. Madách-páholy 200 korona, a vihnyei fürdőzők mulatságából 135 korona, zsombolyai gőzmalom 200 korona, újvidéki takarékpénztár 300 korona.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Jóslat: Lényegtelen hőváltozással elvélve eső vagy zivatar várható. — Távirati jóslás: Enyhe, elvélve oszpadék, zivatar. — Hőmérséklet déiben 26.2 Celsius.

— A király. Ischből jelentik: A király ma másfélórán kihallgatáson fogadta Gautsch báró osztrák miniszterelnököt. A miniszterelnök és titkára azután résztvettek a királyi villában délután fél 3 órakor tartott családi ebéden, amelyen még Ferenc bajor herceg volt hivatalos.

— A bécsi biboros érsek halála. A bécsi biboros érsek Grusa dr. ma délután Kramsberg kastélyban szívizélhűdésben meghalt. Az elhunyt főpap 91 éves volt. Az utóbbi időben már nem játszott szerepet a politikai életben.

— Zavar a villamos kábelvezetékében. Ma este háromnegyed nyolckor hirtelen elaludt minden villamoskörte és ivlámpa, amely a villamosrésztársaság földalatti kábelvezetékén át kapja a világító erőt. A lámpák elsötétülése több helyütt zavarokat idézett elő, így a mozgószínházban, vendéglőkben és kávéházakban, de negyed 10 órakor már a Boros Béni-tér és a József főherceg ut jobb oldalán elhelyezett világítótestek ismét életre ébredtek, a Városháza tornya ismét világított és csak a Hungária kávéháztól lefelé maradt sötétben a város. Az előbb említett utvonalon ugyanis ketté oszlik a kábelvezeték és így a rongálódástól érintetlen részen csakhamar kigyuladtak a lámpák. Mint a villamos központtól értesülünk a telepen abszolúte nincsen hiba, a gépek kifogástalanul működnek s így csak a földalatti kábelvezetékben történt zavarból keletkezhetett a kellemetlenség, amelyet azonban még az éj folyamán megezüntettek, mert a telep összes technikai személyzete munkába lépett, hogy a zavar forrását megtalálja, ami sikerült is.

— Házépítés — sulyomban. Számtalanszor megtörtént az az eset Aradon, hogy valaki teljesen fölépítette a házát s a hatóság csak akkor tudta meg, mikor az építészeti bizottság kiszált, hogy lakhatási engedélyt adjon. Természetesen a befejezett ténnyel szemben a tanács egyebet nem tehetett, mint hogy az építőt és az építő mestert a tanács sulyosan megbüntette, amiért nem kértek építési engedélyt. Ma ismét egy ilyen házépítés ügyében kellett itélkezni, mert Rácz József Bajza-utcai házát fölépítette Papp József szegedi építő mesterrel és ezt csak akkor jelentette be amikor a házra a tetőt is föltették. Az építészeti bizottság 100—100 korona pénzbüntetést javasolt, a tanács azonban a tulajdonost 20, az építő mestert pedig 50 koronával sújtotta. Ami azonban ennél is fontosabb az, hogy végre megtalálta a baj forrását és megfelelő intézkedéssel azt be is tömi. Az említett esethez hasonló szabálytalanság ugyanis csak azért történt meg, mert a rendőrség nem ellenőrizte kellőleg az építkezéseket. Amint megtörténhetett, hogy sok helyen utcákat és házakat loptak el a rendőrség tudta nélkül, úgy Aradon megeshetett az, hogy házak emelkedtek a magasba anélkül, hogy akár a rendőrség, akár más hatóság erről tudomással bírt volna. A kerületi biztosok kötelessége lenne az építési hely kitűzése alkalmával már meggyőződni arról, vajjon az építőt kapott-e engedélyt a tanácstól. Mint hogy ez eddig nem történt meg, a tanács ma végre utasította a rendőrséget, hogy a jövőben minden építkezés kezdeténél az engedély kiadásáról győződjék meg.

— Magyar aviatikusok egyesülete. Föltünést keltő egyesülésről ad hírt fővárosi tudósítónk. E hónap második felében megalakul a magyar géprepülő egyesülete, amelynek célja a magyar aviatikusok legmesszebb menő anyagi és erkölcsi támogatása. Ez önszervezési alapon fog történni olyan formán, hogy a magyar aviatikusok teljes erejükből támogatni fogják egymás minden törekvését. Az új egyesület a magyar Aeró Klubbal együtt fog működni. A vezetőség tagjai között, helyt foglal Székely Mihály is.

— Egő szeszgyár. Szolnokról jelentik: Lederer testvérek pusztatényői szeszgyára tegnap este felrobbant és azóta ég. Számosan sulyosan megsebesültek, azt azonban, hogy a tűznek emberélet esett e áldozatul, jelenleg még megállapítani nem lehet.

— Esküvő. Sulik Lajos aradi kereskedő holnap vasárnap tartja esküvőjét Szabados Rózsika kisasszonnyal Tornyan. —

— A híres bécsi virsli. Az osztrák hivatalos lap, Wiener Zeitung mai száma a következő apróhirdetést hozza:

Értesítés. A jelenlegi hus és takarmány hiány miatt napról-napra tapasztaljuk, hogy a hus kötőereje hiányzik. E miatt a mészárosok testülete a július 17-iki gyűlés egyhangú határozata értelmében tudatja a közönséggel, hogy ilyen esetekben a kolbászka termékekbe két-három percent lisztet kever. A mészárosok egyesületének előljárósága Bécs.

A mészárosok ipartestületének elnöke erre nézve kijelentette, hogy a rossz takarmány miatt a hus kötőereje annyira gyengült, hogy gyakran nem „áll” össze s így lisztet kell kötőeszköz gyanánt hozzáadni. Hogy azonban az élelmiszerekről hozott 1898-i törvénnyel ne kerüljenek összeütközésbe s a közönség is lássa, hogy a mészárosok eljárása jóhiszemű, a nyilvánosságnak tudtára akarják hozni ezt a tényt, s plakátokon hirdetik is. Így mindenki tudhatja, hogy mit vett és senki nem vádolhatja a bécsi mészárosokat élelmiszerhamisítással.

— Koleragyanus halott. Kassáról jelentik: özvegy Orosz Györgyné ma koleragyanus tünetek közt meghalt. A hatóság megiette az összes óvintézkedéseket. — Az elhunyt beleit felküldték az Országos Bakteriológiai intézethez.

— Egy napos borbélyszünet. Az ország borbélymesterei augusztus huszonnegyedikére, Aradra kongresszust hívtak egybe, melynek tanácskozása három napig fog tartani. A borbélyok között mozgalom indult meg, hogy a kongresszus első napján az ország összes borbélyüleiteit zárva tartsák s ezzel mintegy ünneppé avassák ezt a napot. Augusztus huszonnegyedikén tehát, ha a borbélyok mozgalmai sikerrel jár, nem lehet borotválkozni.

— Vizözön. Newyorkból táviratozzák: Borzalmas, eddig soha nem történt katasztrófa szakadt Nikaragua köztársaságra. Néhány nap óta rettenetes erejű ciklon vágott végig az ország keleti szélén. A végtelen tölcserű fergeteg a tengert fenéig felkavarta és kilométeres hullámokat zudított a partvidékre. A vizözön városokat, falukat, erdőket, dombokat elsöpört, Bluffield város teljesen víz alá került, a lakóinak legnagyobb része a vízbe fullt. Eddig hatvan holttestet fogtak ki. Az összes táviró és telefonvezetékek elpusztultak. Nagy segélyexpedíciót indítottak utnak, hogy ami még menthető, megmentésék. Azt hiszik, hogy a katasztrófát a ciklonon kívül földalatti földrengés idézte elő.

— Megbüntetett álhírlapíró. A kassai rendőrség az újságírói cím jogosulatlan használatá miatt elítélte Török Jenő ügynököt 30 korona pénzbüntetésre. Ez a háromsoros hír, amely egy kassai napilapban jelent meg, ritka eseményről számol be. Mindennapos dolog az, hogy utazó könyvügyökök, de másfélék is szállodában, mulatóhelyeken újságíróként szerepelnek. Nem tudható, hogy miért épen az újságírói cím iránt éreznek hajlandóságot s miért nem mondják, hogy például miniszteri titkárok? Ezek a szállodai újságírók azonban bántatlanul járhatják be az országot Pozsonytól Brassóig. Talán első eset, hogy jogosulatlan címhasználatért felolóságra vonnak egy ilyen ügynök urat. A kassai rendőrség példáját mások is, az aradi rendőrség is követhetné.

— Házvétel. Özv. Hajek Antalné Forray-utca 7. sz. házát megvették Wohlberg Lipót és neje aradi rófoskereskedő.

— Sárga cipőt kapnak a honvédek. Az utóbbi időben a hadseregél napról-napra örvendős ujtásokat hoznak be. Legújabbán a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a m. kir. honvéd központi fölszerelési raktárból a legénységet sárga cipőkkel lássák el. Ezek a sárga cipők az eddig használt nehéz és fakemény bakancsoknál sokkal kényelmesebbek. Az új cipőknek amerikai alakjuk van és ami a fő, nem kell subickolni.

— „Mindazon esetekben, — írja dr. Stiller, a nagyhirű budapesti orvostanár — melyekben enyhe, biztos és a gyomrot kimélő sós haszajtóra van szükségem, évek óta csaknem kizárólag a természetes Ferencz József-keserűvizet veszem alkalmazásba.” Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétkül-
 24—III.

— Hogyan lehet megismerni a jó szivart? Meg tudja-e mondani valamely szivarozó, hogy jó, vagy rossz, mielőtt rágyújt? Ha erre a kérdésre igennel felel, akkor alaposan téved. — Így mondta legalább Sidney Brooks angol író, a ki a londoni Times megbízásából Havannában tanulmány tárgyává tette a szivarkészítés valamennyi módját s a leghíresebb gyárakban készült szivarokat.

— Beszéltem a havannai gyárak igazgatóival és legképzettebb és legszakavatottabb munkásaival, akik mikor a jó szivar néhány általánosan elterjedt ismertetőjelét előtűk fölsoroltam, kinevettek. Az átlagos dohányzó azt hiszi, hogy a sötét színű az erős és a világos a gyenge szivar. Pedig igen gyakran a legsárgább borítékuak közt található a legerősebb szivar. Sokan az orrukhoz emelik a szivart, mielőtt választanának belőle s nem tudják, hogy a jó szivarnak igen sokszor alig van valami szaga. Ugyanez áll a szivarropogtatásról is. Néha az a szivar ropog a lehangosabban, a melyik a legrosszabbul szelel, a mikor rágyujtanak. Hamis nyomon indul el az is, aki a szivar jóságát a hamujáról itéli meg. A közhit az, hogy minél fehérebb és minél tovább maradt a szivaron a hamu, annál jobb a szivar. Pedig sokszor a legfinomabb havanna szivar puha, acélszürke hamut hagy maga után. Ép úgy téved az is, aki a pettyes szivarban bizik. A pettyes fedő egyformán takarhat kitűnő és komisz szivart.

— Annyi bizonyos, mondja Brooks, hogy sem a tulságosan nedves, sem a tulságosan száraz szivar nem jó. A szivarnak sohasem szabad olyan puhának lennie, hogy meggömbölyjön, sem olyan keménynek, hogy megrepedezzen, ha megropogtatják. A szivar jósága nagy mértékben függ attól, hogy milyen gyorsan esett túl a tengeri betegségen, vagyis meddig utazott addig és mennyi idő telt el azóta, hogy a készítő gyárból a kereskedőhöz eljutott. De ha azt meg is állapítjuk, milyen szabályokat kell megtartani a dohány termelésénél, szivarformába való alakításánál és későbbi kezelésénél, Brooks szerint azt, hogy igazán jó-e a szivar, csak akkor tudjuk megállapítani, ha rágyujtunk és elszívjuk.

— Értesítés. Van szerencsém igen tisztelt vendégeimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy dacára a kávéházban folyamatban levő nagyszabású átalakításnak, kávéházam terraszán tovább is akadály nélkül a legfigyelmesebb kiszolgálást nyújtom. Kitűnő tisztelettel: Fürst János, Városi kávéház tulajdonosa. 3546

— Agyonszurt huszár. Mint a torontál-megyei Aracsról jelentik, a napokban ott a nagykorosmában véres verekedés történt. A verekedést Horváth Sándor szegedi közhuszár provokálta, a ki szabadságon volt odahaza s a korosmában mulatozás közben garázdálkodni, kötekedni kezdett a többi legényekkel s midőn látta, hogy azok nem eléggé respektálják huszári mivoltát, kardot rántott s azzal hadonászni kezdett. A részeg huszár a kardjával valahogy megvágta Palocs Mihályt, mire ennek öcsése

András kést rántott s azzal leszúrta a vagdalozó huszárt, aki összeesett és meghalt.

— Két halálos baleset. Szatmárnémetiből jelentik: A közeli Pete község egyik pusztáján tegnap volt a cséplés utolsó napja és a munkások megfeszített erővel dolgoztak. Hámori Gábor 24 éves legény szinte emberfeletti gyorsasággal végezte a gépnél az etetést, miközben a gép dobja kezét elkapta. Sikoltására odasiettek Kis János kévevágó és segíteni akart társán, de lába a gépbe csuszott és a dob egyik lábát leszakította. Kuruzsa István tüzelő figyelmessé lett a jalkiáltásokra és a gépet megakarván állítani, a lendítőkerékről a nagy szíjat próbálta levenni, de a szíj kezét elkapta és alsó karjától leszakította. Hámori Gábor és Kis János nemsokára elvérzés következtében meghaltak, Kuruzsa pedig a halállal vívódik.

— Az ügyvédképzés reformja. Az ügyvédi szervezetmódosító törvényjavaslat a képviselőház előtt fekszik. Ebből most már pár hét alatt kétségtelenül törvény lesz, amely az ügyvédi gyakorlatot két évvel meghosszabbítja, a jelölti gyakorlat megkezdését a tételes szigorlat letételéből (illetőleg a doktorátus megszerzésétől) engedi csak meg. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem mindazon jelöltek, akinek jogi vizsgájuk (szigorlat, ügyvédi) van hátra, exsistentiájuk követelő parancsának tekintsék azt, hogy hátralevő vizsgáikat letegyék. Kiszámíthatatlanul súlyos botrányok fenyegetik a késlekedőt. Eltekintve az idővesztéstől a reform már is gyökeres rendszerváltozást jelent.

Az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságát és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a censorok lépten-nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Aki tehát csak teheti, fogjon a készüléshez, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját. „A jogi vizsgák letétele” c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-u. 3. 3086

— Nagy tűz a ferencvárosi pályaudvaron. Budapestről jelentik: A kora reggeli órákban veszedelmes tűz ütött ki a ferencvárosi teherpályaudvaron. — A 10-es számú vágányon, a melyen kocikat tolattak, tehervonatokat állítottak össze, három waggon nyilván hamis váltóállítás következtében neki-szaladt a Berg-féle petróleum-finomító részvénytársaság egy tartályos kocijának. Az összeütközés igen heves volt, a három kocsik siklott, a petróleumos tartály pedig felborult. Így történhetett, hogy a kiömlött petróleum reggeli három órakor egy eldobott gyufától vagy égő szivarvégtől lángot fogott és felgyújtotta a körülötte levő kocikat. A lángok óriási lobogással égtek, három-négy emelet magasságra csaptak és igen nagy távolságra ellátszottak. Telefonértesítésre a központi és IX. kerületi tűzörség vonult ki. A tűzoltók másfélórás nehéz munka után eloltották a tüzet. Munkájukat nagyon megnehezítette, hogy a pályaudvar vízvezetési csapjai felmondták a szolgálatot, némelyiket egyáltalán ki sem lehetett nyitni, másokból pedig nem jött víz. A tűzoltók ilyenformán kénytelenek voltak hordókban vizet hozni a tűz színhelyére, akárosak a legutolsó kis faluban. A petróleumtartályos kocsik teljesen elégett, a vasutnak is jelentékeny kára van.

— A Katalin gőzfürdőben délután 1—7-ig mérsékelt 60 filléres jeggyel hideg zuhany, meleg és hideg medence áll a közönség rendelkezésére. Nők részére a gőz minden délelőtt nyitva. 3545

— Aradmágye nagy fali térképe az új helységnevekkel megjelent és Ingusz, valamint Kerpel könyvkereskedő cégeknek kapható. 3495

— Gyermekek bélihurujja és az ellene való védekezés. Kimerítő statisztika hiteles adatai szerint, az első gyermekév halálzásainak 60—70%-a az emésztő szervek megbetegedéseire esik. Hogy ezek a megbetegedések a hibás táplálkozásból erednek; nem szorul bizonyításra. A nyári forróság, a máskor sem megbízható tejben ilyenkor nyüzsgő baktériumok, az általuk okozott vegyi bomlása a tejnek, alig észrevehető indispozitív a gyermeknél és beköszönt minden rémével a retteget bélihurujt, az orvosoktól találoan gyermekkolerának bélyegzett betegség. De azért adjunk tejtáplálékot a gyermeknek; csak hogy olyat, a melyik nem bomlik, a melynek állandó összetételét sem helyi viszonyok megváltoztatni nem képesek: az alpesi tejből készült, abszolút tápláló becsü és soha sem bomló Neszlő-lisztet. Dr. M. E. 6973

— Birtokcsere. Az elmúlt héten Aradon a következő birtokváltások történtek: Frick József eladja a Fejsze-utca 3. sz. házat 12700 koronáért Rettinger Antal és nejeének. — Kulcsár Irma eladja a Wesselényi-utca 19. sz. házat 4600 koronáért Karácsonyi Márton és nejeének. — Markovits Lévi és neje eladják a Bercsényi Miklós-utca 5. és Damjanics-utca 29. sz. házat 19000 koronáért Rosenfeld Franciskának. — Kondor Sándor és neje eladják a Lehel-utca 1. sz. házat 16000 koronáért Kocsik Mihályának. — Vértessy Ferenc és neje eladják a Kőlcsey-utca 9. sz. házat 25000 koronáért Herold Rezső és nejeének. — Mészáros István és neje eladják a Bercsényi Miklós-utca 32. sz. házat 18000 koronáért Engi Pál és nejeének. — Domonkos Lajos és tulajdonos társai eladják a Széchenyi-utca 2. sz. házat 140000 koronáért a telekértékesítő részvénytársaság nagyváradi cégnek. — Kovács Arthurné eladja az Erzsébet királyné-kürt 37. sz. házat 250000 koronáért a telekértékesítő részvénytársaság nagyváradi cégnek.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 5-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Lakatos Zsigmond cipésznek Etel nevű leánya. Gábor János béresnek János nevű fia. Méhes Sándor postaszolgának Ilona nevű leánya. Meghalt: Szivák Károly 37 éves huszárör-mester. — Puszt Olga 2 éves leány. Vörös József 12 hónapos fiú. Czabai Mihály 63 éves napszámos. Házasságot kötött: Schulik Lajos kereskedő Szilávik Rózsikával. Staudinger Ferenc műszaki hivatalnok Tóth Juliannával.

— Új női és úri cipőkészítő üzlet nyílt Aradon a Fábri-utca 11. szám alatt. — Az új üzlet tulajdonosa Mihály László kiváló szalon-cipész, aki most tért vissza berlini tanulmány-utjáról, hová is az állam küldte ki szakismeretei gyarapítására. — Nevezett iparosunk gazdag tapasztalatokkal tért vissza hozzánk, hogy az itteni közönségnek a legkényesebb igényeit is legjobban kielégítse. 8519

— Felhívjuk az olvasó közönség szives figyelmét a Csipke Áruházunk mai lapunkban közzétett érdekes hirdetésére. 2597

— Szabó-féle pármal ibolya szappan a legfinomabb mosdószappan azok közt, amiket eddig forgalomba hoztak. E szappan lágy habja az arcot üditi, tisztítja, finomítja. Nők és férfiak egyaránt kedvelik, mert többet ér mint egy 2 koronás francia szappan. Egy drb. pármal ibolyaszappan 70 fillér, 3 drb. 2 kor. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzó Nesztor droguistáknál. E szappan egyedüli készítője Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. 1108

— Iskolakönyvek. Használt, de jó állapotú, tiszta, legújabb kiadású, bekötött tankönyvekre az új iskola-idényre már most elfogad előjegyzéseket Kerpel Izsó könyvkereskedése. E cég az előző év tankönyveit átveszi. 8071

— Tulzsfolt raktár miatt női bőrtáskák tenniszverők, sportcikkok, utazó bőröndök utazó készletek, sétabotok s más cikkek mélyen leszállított árba lesznek eladva Hegedűs Gyula kefe, pipere, illatszer és bőrdíszműáru kereskedésében Arad, Andrassy-tér 15. Telefon 506. 228

— Féláron szállít iskolakönyveket amíg a készlet tart, antiquarica, sőt bekötve s így még a kötés árát is megtakarítja, a ki szükségletét most szerzi be Weisz Leó tanzerületében. Meg nem felelő könyveket a ség szeptember 10-ig kicseréli, vagy visszaveszi.

— Francia likőrök legbiztosabb készítéséről
— házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér.
Vojtek és Welszánál. 4501

VITA FORRÁS

SÓSKÚT VESZÉLT

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegnek
kiszívny, hólyag- és vesebetegnek.

Felpehár VITA-forrás a gyomorférgést azonnal megszünteti!

A vállalat tulajdonosa: 1856

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság

Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10—12.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárúban.

Főraktár: NAGY FARKAS és

ÉLES ÁRMIN cégeknél.

TARKASÁGOK.

(A szoba ára.) Egyik aradi ifju a legújabb budapesti hotelben szállt meg. Szobájába érve, feltűnt neki, hogy nincs kifüggesztve az ajtajára a szoba ára. Rögtön meg is kérte a szobapincértől, hogy miért van ez így.

— Kérem ez csak azért van, mert az igazgatóság nagyon figyelmes a vendégekkel szemben!

— Hogyan? Miért figyelem ez?

— Mert, ha ki volna függesztve az ár, a vendégek nem tudnának aludni.

(A fogak.) A Városi kávéház teraszán a törzesszálhoz láthatólag megtörve ül le egyik „stammgast”. A szomszédja ijedten kérte tőle:

— Az istenért, mi bajod, miért vagy olyan sápadt?

— Hagyd el kérlek! Ezek a fogak, ezek a fogak! Egész éjjel nem tudtam miattuk aludni!

Az érdeklődő csodálkozva kérte:

— Hát ez hogy lehet? Hisz tudtommal te éjszakára pohárba teszed a fogsorodat!

— Az igaz, de nem is az én hamis fogaimról van szó. A kis fiannak most jön a foga és egész éjjel bőgött.

(A legjobb orvosság) Felkötött kézzel állított be egy ismert aradi hipochonder az orvoshoz. Keservesen jajgatva mondta el, hogy a keze rettenetesen fáj, gyorsan írjon valamit, mert ha nem esillapodik a fájdalma, megőrül.

Az orvos hosszasan vizsgálta az állítólag fájós kezét, de a legnagyobb jóakarattal sem talált semmi bajt. A beteg idegesen kérdezte:

— Az istenért, mi a baj? Kérem, csak mondja meg, én erős vagyok, talán csak nem kell amputálni?

— Dehogy.

— Hát mit tegyek.

— Nősiljón meg.

A beteg meglepődve kérte:

— Miért?

— Mert akkor a házasság nagy bajai között ez lesz a legkisebb baja.

Elutazás előtt

óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatású

„RADICAL”

molyirtó porral, kapható —80, —50 és 1 koronás dobozokban
kizárólag

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer-János-u. 2.

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségletét állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szájvizek, fogpaszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Drágaság minden vonalon.

Rohamos áremelkedés.

Arad, augusztus 4.

A szárazság hosszú kitartásával óriási csapást jelent. Az amugy is nagy drágaságot megdöbbentő mértékben fokozza. A piacokon horribilis árakat kérnek egy csomó zöldbabért vagy spenótért s a szegény osztályok főtápláléka, a burgonya is erősen megdrágult. Most nem lehet már vásárolni s most nyomába ruggat a főzeléknek való is; a zöld és száraz egyaránt. A horribilis áremelkedésről, mely most rohamosan sújt a közönségre, szakértő helyekről a következő információkat kaptuk:

A burgonya. Egy ismert kenyérgyáros, aki a kenyérsütésnél nagymennyiségű burgonyát használ föl, a következőket mondta ennek a fontos élelmicikknek drágulásáról:

A burgonya nagyon megsínylette a szárazságot. Az ára 50 százalékkal emelkedett az utóbbi időben, a régi burgonya métermázsája 6 korona volt, az újból a rózsaburgonyaé 8 korona, a sárgaé 10 korona, most pedig a rózsaburgonya ára 10—11, a sárga 15—16, sőt 17 koronára is emelkedett. A nagyobb kereslet a sárga burgonya iránt van, a kenyérsütéshez is ezt használják, mert jobb a kvalitása. Burgonyából 20—40 százalékot kevernek a kenyérbe s így a burgonya drágasága a kenyér kisebbmértékű áremelkedését is fogja eredményezni. — A drágasághoz a szárazságon kívül az is hozzájárulhatott, hogy az aratási munká-

latok miatt megfogytak a hozatalok. Ez az ok azonban csak időszerte s e részben lehet némi árharlyatlásra számítani.

Bab. A bab nagyon drága, mert a szárazság következtében a kilátások rosszak. A június végén záródó, mult szezonban egy métermázsája ára 22 korona volt s ez felemelkedett 27—27.50 koronára.

Lencse. Különösen emelkedett a lencse ára. A magyar termés, melynek jók a kilátásai, itt nem játszik szerepet, mert élvezhetetlenül zsizsikes. Oroszország az egész világ szállítópiaça, hol huszonöt százalékos termésre van kilátás. A jelentős Morvaországban is ez a helyzet. Június vége óta az ára métermázsánként 25—30 koronáról 50—75 koronára emelkedett.

Borsó. A borsóról végleges információ még nincsen. Június végéig a kilátás mindenütt jó volt. Az áralakításban a magyar termésnek nem igen van szerepe, mert — bár hámozásra is használják — nagybárra zsizsikes, ami borsónak nem teszi nélkülözhetővé a külföldit. A júniusvégi szezonzáráskor 29 korona volt egy métermázsája ára, s ez felemelkedett 30—31 koronára. A régebbi 24 koronás ártól tehát messzire jutottunk.

Mák. A termés kilátás az egész világon gyenge. A magyar termés igen szép, de éppen olyan kevés s az áralakításba nem folyik be. A júniusi á: 58—60 korona volt métermázsánként, míg most 80—82 korona lett. A színe miatt kevésbé kedvelt török mák ára is csak nem ennyi.

Aradi részvények árfolyama.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 5

Az aradi részvénytársaságok papírjaiban nagyon kevés most a forgalom, mert a nyaralással együtt többé-kevésbé megcsappan a vásárlási kedv is. Az értékpapír boldog tulajdonosai pihentetik az idegeiket s ezért gyűjtenek az őszi kampányra.

Ma délelőtt azonban néhány percre mégis mutatkozott némi érdeklődés a papírok iránt. Ugyanis ma részvényeket árvereztek egyik közjegyzői irodában. Néhai Sándor Mór hagyatékában volt tizennyolc darab Polgári Takarékpénztári részvény. Ezt adták el árverés útján. Elég sok aspiráns volt, azonban az árverés alig néhány percig tartott, mert Strasser értékpapír ügynök azonnal 260 koronát ajánlott és így az ő tulajdonába mentek a részvények.

A forgalomban lévő aradi papírok árfolyama a következő:

Aradi Első Takarékp.	2135—2150
Arad-esanádi Gazd. Takarékp.	1000—1020
Aradmegyei Takarékp.	2420—2440
Aradi Ipar és Népbank	640—650
Aradi Polgári Takarékp.	260—262

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Árverés üzenetével.

Budapest, augusztus 5.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételkedv mérés-kelt, 15 ezer mm 5 fillérrel drágább.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buxa 1911. októberre	11.07—11.08	11.08—11.09
Buxa 1912. április	11.27	11.28—11.32
Bors 1911. októberre	9.10—9.11	9.09—9.10
Tengeri 1911. auguszt.	7.60—7.61	7.61—7.62
Tengeri 1912. május	7.46—7.47	7.47—7.41
Zab 1911. októberre	8.07—8.08	8.07—8.08

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárúban.

SCHULTES ÁGOST

Szécsény-Lipóci Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V. Rudolf-utca 8.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Augusztus 5.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.30
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ 0 ⁰ / ₀	80.20
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	92.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	220.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.—
Osztrák járadék papirban	92.20
Osztrák járadék ezüstbe	95.90
Osztrák járadék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.10
1880. évi osztrák államsorsjegy	157.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.50
Magyar hitelbank-részvény	843.25
Osztrák hitelintézeti részvény	661.—
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	747.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.03
Német birodalmi márka	117.30
London vista	240.27 ¹ / ₂
Páris vista	95.10
20 márkás arany	28.48

Kőbányai sertéspiac.

— Aug. 5. —

Augusztus 4. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 150—152 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 164—168 fillérig.

Sertéselésztszám: 1911. évi augusztus hó 2. napján volt készlet 27903 drb. — 1911. augusztus hó 3-án felhajtott 359 drb., — 1911. augusztus 3-án elszállított 303 drb., — 1911. aug. 4. napjára maradt készletben 27959 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: oszandes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

URANIA

színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, vasárnap 1911. augusztus 6.

Szenzációs nagy detektív műsor. Második ciklus. 1. Nick Carter a pénzhamisító. — 2. Anarkisták a hajón. — 3. Detektív az alpesi menházban. — 4. Nick Carter a gyermekrabló. — 5. Frakkos betörők. — 6. Desperado, a félelmes seriv.

Előadások 8. u. 3 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Asztaladástok ok tana 2 óras

As előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téren új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, vasárnap 1911. augusztus 6-án:

1. Jael és Sisera. Bibliai dráma. Színezett felvétel. — 2. Fy vig szoborleplezés. Komikus. — 3. Bányász sztrájk. Életkép. — 4. Kőműves sztrájk kacagtató. — 5. Egy tanuló álma. Szenzációs sláger kép. — 6. Vokurka örökölt egy kastélyt. Nevettető.

Előadások délután 3 órától.

Helyárak: Páholy díszenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-és hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A helyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni

Műsor, 1911. augusztus 7-én hétfőn.

1. Helgoland. Gyönyörű természetutáni felvétel. — 2. Ahol legnagyobb a szükség... Dráma. — 3. Teknőbeka fogás a calábriai tengeren. Tanulságos. — 4. Az unoka, mint békeszerző. Életkép. — 5. Asszonyi csel. Tragikomikus. — 6. Fricike a hadi uton!!! Komikus. — 7. Pánik a tőzsdén. Remek szenzáció. — 8. Vokurka megkapta a pestist. Kacagtató.

Sunlight

Gyapju és flanellek részére nincs finomabb és tisztább mosószer mint a **Sunlight szappan**

A Sunlight szappannal mosott gyapjuk összemérese vagy összezugorodása kivánzárvá.

Kettős darab 30 fillérért. Nyolcszögletű darab 16 fillérért.

254

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1911. augusztus hó 6-án vasárnap,

a budapesti ROYAL nagy mozgószínház előadásai.

Három előadás: délután 3 és fél óraker, délután 6 óraker és este 8 és fél óraker.

Sláger!

Mulattató!

A páros szöktetés

vagy öreg ember nem vén ember.

Nagy parodisztikus vigjáték, előadva a legelőkelőbb amerikai színművészek által. Személyek: Valter gazdag földbirtokos. Alfréd, fia. Jenni, özvegy. Lili, leánya. Pap. Pincér. Szakácsnő.

A műsor többi mellékképei:

1. Monszerát a Pireneuszokon. Természetes felvétel.
2. A titkos vizes korsó. Indiai dráma.
3. Automata mint soffór. Látványos mulattató.
4. Az 6 gyermeke. Dráma.
5. Az ezredes parancsa. Rendkívül mulatságos.
6. Páros szöktetés.
7. Állatszeliidők, mint vetélytársak. Nagy kiállításos látványos dráma.
8. Bandika mint tolvajfogó. Rendkívül mulattató.

Este 7 órától 8 óráig I. rendű zenehangverseny a nyári színház előcsarnokában.

Előadás kezdete este 8 óraker.

Jegyek előre válthatók nappal a Téli színház pénztáránál. Egész délután a Nyári színháznál.

A saját tulajdonát képező nagy monopol képek előadásai augusztus 15 én veszik kezdetüket, melyek közt szinre kerül a jövő idény legérdekesebb ujdonsága

A 41 fok melegben izadó bus szalma-özvegy és a vig szobacica.

Rendkívül mulattató bohózat 3 felvonásban.

Holnap, hétfőn augusztus hó 7-én teljesen új, szenzációs műsor.

NYILTTÉR.*

Orökös állást nyerhet bárki havi 500 korona jövedelemmel, ha sorjegyek részletkötetere való előadásának képviselőlet a Budapesti Erzsébetvárosi Takarékpéztár Részvénytársaságnál (Budapest VII., Károly-körút 13) elvállalja. Szakértelem nem szükséges, mint mellékfoglalkozás is használható.

Alapítóke 7 millió korona.

Az igen tisztelt építető közönség becses figyelmébe.

Van szerencsénk az igen tisztelt építető közönségnek a következőket tudomásukra adni:

Arad szab. kir. város építkezési bizottságának kiküldöttéi, valamint mi képesített kőműves-mesterek arról győződünk meg, hogy az építető közönség nincsen tisztában azzal, hogy kiknek van Aradon földszintes házakra, illetve azok építésére joguk, vagyis kik a képesített kőműves-mesterek.

Ezeknek tisztázása végett az alábbi sorokban felsoroljuk mindazon kőműves-mestereket, akik jogosítottak nemcsak tervek készítése és azok aláírására, de egyszersmind az építkezések elvégzésére is.

Egyidejűleg szíves tudomásukra adjuk azon körülményt is, hogy a nennyiben az építkezés nem ily jogosultsággal bíró mesterek által eszközöltetnek, ugy kivólnának téve azon kellemtien, sőt anyagi kárral járó körülménynek is, hogy az építkezés, az építkezési bizottság kiküldöttéi által beszünttetik s az esetleg adott előleg elvész anélkül, hogy annak behajthatására alkalom nyujtatnék.

- Bánffy Lajos Borju-utca 5.
- Balázs Péter B. Választó-utca 21.
- Bozsik Ernő B. Választó-utca 22.
- Csobán Tivadar Deák Ferenc-utca 20.
- Eberlein Gyula.
- Fodor József György-utca 23.
- Gábor András.
- Gábor István.
- Gyapjas Lajos Illés-utca 31.
- Heim Ferenc Ilona-utca.
- Hoványecz András Mikes Kelemen-u. 59.
- Kövári Pál Mikes Kelemen-utca 56.
- Lenkei Antal Edelspacher-utca 19.
- Mizera József Ilona-utca.
- Melló Imre Fejsze-utca 7.
- Nádrai Mihály Fejsze-utca.
- Openheimer Mór.

T. e.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy helyben, saját

FERDINÁND DEMETER

váltó és törvényszékieleg bejegyzett cégem alatt egy

norinbergi- és rövidáru
:-: nagykereskedést :-:
nyitok Andrássy-tér 4. szám alatt.

Sok évi tapasztalataim mint a Hunyadi és Ferdinánd cég beltagja, ugyszintén elegendő tőke, azon kedvező helyzetben juttatnak, hogy összeköttetéseimet kellemessé tehetem.

Amidőn tisztelettel kérem az annakidején a régi cégem alatt tanusított bizalmát saját új cégemre átruházni, főtörekvésem mindig oda lesz irányítva, hogy annak mindenképen megfeleljek.

3538 Kiváló tisztelettel
Ferdinánd Demeter.

Egy éves önkéntes uraknak

figyelmébe ajánlja dusan felszerelt

egyenruha raktárát.

Készít bármely fegyvernemhez tartozó teljes felszere-

lést a legjobb és legfinomabb kivitelben jutányos árban.

Karácsonyi Márton

katonai és polgári szabó-üzlet

Arad, Weitzer János-utca 8. sz.

Maidt és Schrod

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzleté

Arad, Andrassy-tér 17.

(Reinhardt-ház)

Ajánljuk dusan felismerelt árakkal, hol a legdivatossabb átköneti könnyű angol felöltöket 40 koronától, valódi panama kalapok 11 koronától, és gummi kabátok 30 koronától, Is. Fehér és színes ingek 3.50 koronától stb. kapható nagy választékban. 2168

Szélid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 766.

CSASZÁRFÜRDŐ Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irigalmasrend tulajdona. Hővizű gyógyfürdő, modern berendezésű gőzfürdő, ké-nyelmes iszapfürdők, lazabérgatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, arzénsav- és villamos-fürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használtak főleg csúszos bántalmaknál és légúti ellen. Ivó-kúra a légzőszervek burkos esetében állandó panaszoknál. 200 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Saldokontista

(férfi vagy nő),

ki a magyar és német nyelvet birja és ügyes gépiró azonnali belépésre kerestetik.

BING EDE

bor- és szeszital nagykereskedő
ARAD. 3462

Világhírű amerikai és angol sandalcipők
óriási választékban, előnyös gyári áron árusít, csak **Kutányi J.**
Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

FRANZ JOH. KWIZDA
k. u. k. k. öst.-ung., k. öst.-ung., k. öst.-ung. Hoflieferant
KREISAPOTHEKER, KORNEUBURG bei WIEN.
Párisi világlágyítás „Grand Prix“ 1900.
Kwizda-féle Restitutions-fluid
mezővizi lovak számára. Svédjegy, címke és csomagolás védve.
Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.
50 év óta az udvari- és versenyállatokban van használatban nagyobb strapáknál elő- és utóerőnl, inak merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a mellékelt védjegyvel valódi.
Mépes árjegyzék ingyen és bérmentve a főraktár által.
Kwizda Ferencz János és fia kir. udvari szállító, a román és bolgár király udv. szállítója. Kórgyógyosztár Kornéuburg Wien mellett. 2215
Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél, Budapest, Király-u. 12.

Domán Ignác

ponyva- és zsákkölcsönző-üzletét és irodáját
Arad, Hunyady-u. 2. sz. alól

Deák Ferenc-utca 8. szám alá helyezte át.

Egyben ajánlja legolcsóbban számitva a n. é. gazdaközönségnek a 3105

cséplési idényre

kölcsön-zsákjait és

kölcsön-ponyváit.

Telefon 91.

EGÉSZSÉGES

marad a gyomor,

ha legfőképpen az emésztés állandó, folytonos szabályosságára vigyázunk és el tudjuk kerülni a kellemetlen székrekedést. Van erre mód. Bevált és a legbiztosabb f. válogatott és leghatásosabb gyógyfűvekből készített, stvagygyerjesztő, emésztésserkéztető és könnyű székélést okozó hálszert kell használni, amely a rendellenesség következményeit, a táplálkozás hibáit, a hűlés és veszedelmes székrekedés és kísérő körülményeit, így például gyomorégést, lefúvódást, túlságos savképződést és a fájdalmas görcsöket nemcsak csillapítja, hanem eltűri. Ez Ross doktor gyomor balzama. Fagner B. gyógyszerésztárából, Prágában.

FIGYELMEZTETÉS! A csomag minden részén látni ható a törvényes védjegy.

Főraktár:

FRAGNER B. os. és kir. udvari szállító
gyógyszerésztára, P R A G A. Kleinselte 203.
Naponta postai szállítás. Neruda-utca sarkán.

Egész üveg 2 K., féllüveg 1 K.

Pótlán a pénz előleges beküldése ellenében küld egy kis üveget, 1.50 K., 2.80 K. ellenében nagy üveget, 4 kor. 70 fill. ellenében két nagy üveget, 8 kor. ellenében négy nagy üveget, 22 korona ellenében 14 nagy üveget küldünk bérmentve az osztrák magyar monarchia minden állomására.

Raktárak Magyarországon és Ausztriában minden gyógyszerésztárában.

Bortvóknak a bor koveréséhez!

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
SAVANYÚVIZ

A díjazott közömbösít a bor savanyúságát, és kellemesen gazsgó. Nem festi a bort.

MEGNYILT

MEGELOZOTT MOSKOVITS ANATOMIAI CIPOGYAR FIOKJA

Arad, Szabadság-tér 18.

1888. óta fényesen bevált
BERGER-FÉLE GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN
G. Hell & Co. gyártmánya.
Kiváló bécsi orvosok ajánlatára Európa legtöbb államában fényes eredményeket alkalmazzák
mindennemű bőrkiütések
főleg krónikus és pikkelysömör és éled kiütések, továbbá rezes, orr, fagyosok, lábizadás, fej- és szakálpikkelyek ellen. Berger-kátrány-szappan 40 százalékos kátrányi fogal magában és egyenlően egy a kereskedelemben forgó egyéb kátrány-szappanoktól. Makacs bőrbajoknál alkalmazzák a nagy hatású
Berger-féle kátrány-kénszappant
a. Enyhébb kátrány-szappan gyanánt, a bőr tisztáltsággal ellen, a gyermeknek bőr- és fején való kiütés ellen, valamint minden napi használatra mint felhathatatlán mosó- és fürdő-szappan szolgál a
Berger-féle glicerinn-pipereszappan
melyben 35 százalékos glicerinn foglaltatik és amely illatosítva van. Kiváló bőrpótló szerként használják továbbá kitűnő sikerrel a
Berger-féle borax-szappant
a poros bőrszűrés, napégés, szepők, fűszerek és más bőrbajok ellen.
Ára darabonként minden fajtból 70 fillér, használati ára ittessel együtt. Kérjen a vásárlásnál nyomtatékosan Berger-féle kátrány-szappanokat és borax-szappanokat, G. Hell & Comp. gyártmányait és vigyázzon az itt ábrásolt védjegyre és a mellette levő cégjelzésre, mely minden címkén ott kell hogy legyen.
Külföldön Bécsben 1888-ban díszokmányokkal és a párisi 1900. évi világlágyítás arany éremmel.
A Berger védjegy minden más gyógy- és higiénikus szappanok a hozzájuk mellékelt használati utasításokon fel vannak sorolva. Kaphatók minden gyógyszerésztárában és szabványos üzletben.
Nagyban: G. Hell & Comp., Wien I., Elberstr. 8., Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerésztára, Budapest, Király-u. 12. Thalbmayer és Seltz, Zrínyi-utca. Koehmeister Fr. utóda, Hód-utca 8. Molnár és Moser drogisták, IV., Koronahorog-utca 9. szám. Detsinyi Frigyes drogeria, Marokkó-utca 2. Kicsinyben Magyarországon és szesze gyógyosztárjaiban.
Arad: G. Földes Károly, Hajós Árpád és Rozonyay Mátys gyógyszerész uraknál, Vojtek és Weisz drogueriájában, Hegedűs Gyula üzletében Andrassy-tér 15. és kapható az összes hazai gyógyszerárakban. 1427

SALAMANDER cipők elárúsítása.

Engelhardt-féle Kneip SZANDAL-CZIPŐK
1916 már megérkeztek.
Óriási választék tennisz-czipőkben.

SALAMANDER

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányú cipők arad kizárólagos egyedárúsítását sikerült megszerezniem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kever pénzért tartós és elegáns cipőt. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50 .
WEINBERGER JANOS, ARAD
a sőrendű cipőárúháza.
Tessék a kirakatot megtekinteni. Telefon 312. szám.

A nyaraló és fürdőző
közönség figyelmébe!

Kövekező

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Dr. Bucsányi: Természetes élet és gyógy-
mód, Vilde Oszkár: Mesék, történetek és köl-
temények prózában. Ebers György: Egy polgár-
mesterné, Heltai Jenő: Scherzö. Bernstein: Utá-
nam, Bíró Lajos: Vizözön, Szomaházy: A krakéle-
rek alkonya, Magyar kabaret-gyűjtemény, Salgar-
E: Aranymezők királynője, Az alaszakai arany-
ásók, Bródy Sándor: Lyra, Hafner Imre: A bánya-
felügyelő, Csáth Géza: Délutáni álmom, Andoux
Marguerite: Marie Claire, Edmund Edel: A
veszélyes öreg, Lóczy L.: L.: A mennyel
birodalom története, Chun Károly: Mély ten-
gerek világa, Laurdis B: Éjfél nap, Rider
Haggard: Hajnalcsillag, Bíró Lajos: Nyári zi-
vatar, Lovász Károly: Pesti versek, Kóbor
Tamás: Egyveleg, Bang Hermann: A fehér
ház, Kóbor Tamás: Egy test, egy lélek,

Németben: Hollaender F: Das Letzte Glück,
Salten Félix: Olga Frohgemuth, Diers Marie:
Die Geschichte einer wandernden Liebe,
Georg Ernst: Familienglück! Jansen Börge:
Fatme, Sudermann H.: Die Indische Lilie,
Höcker P. O.: Lebende Bilder, Lie Bernt: Im
Kampf gegen die Übermacht, Rosner K.: Seh-
sucht, Herczog Rudolf: Nur eine Schauspielerin,
Berandt Martin: Eheleute, Viebig, C.: Die vor den
Tren, Strindberg A: Heiraten, Engel Georg:
Der verbotene Rausch, Wothe A.: Das
Tor des Lebens, Kellermann B.: Das Meer,
Rittland K.: Ein Moderner, Stilgebauer E.:
Der goldene Baum, Becker Käthe: Glücksklee,
Roda Roda: Von Bienen, Drohnen und Baronnen,

**Kölcsön díj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fi-
zetve 10 fillér.**

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 kor.,
vagy tizetenkint 20 fill.

Legujabbak: Kerker: Goldfisch-Duett. Vala-
hol a nagyalföldön, Howard: Tavasz dal.
Hirsch L.: Csak négerül, Krier: Éjfél
keringő, Strausz: Bátor katona, Kurucz:
Nem tudok én neked csak virágot szedni...
Szirmai: Olyan mint te... Grosz: Lizsé
nóta... Morena: Risi Bisi. Tanzwalzer-
Heft. Borel - Clerk: La Matschische. Linke:
Im Walzerrausch. Blankenburg Abschied der
Gladiatoren. Weiner István: Jó holdvilág, te
segíts nekem, Nádor Mihály: Az öngyilkos,
Strauss: A rózsagavallér, Nádor: A prin-
cess ász,

**Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és**

berendezése

KERPEL IZSÓ,

könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

**Alkalmi vételek
és eladások
ékszer tárgyokban**

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Wettzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyra átcserezhetőnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

**Szent Gellért konviktus
katholikus fiúnevelő intézet
SZEGEDEN.**

Berzsenyi-u- 1/b. Modern inté-
zeti helyiségek az összes közép-
iskolák közelében. Egyéni ne-
velés; az intézetbe csak 35
tanuló vétetik fel. A tanulmányi
előmenetelre középiskolai taná-
rok ügyelnek fel. Szakszerű
testi nevelés. Saját külön
sporttelep. Ideges és idegességre
hajló növendékek részére külön
gyógypedagógus. Prospektust
készséggel küld

az Igazgatóság.

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti szí-
nét, ha azt naponta egyszer

HAIRGENERATORRAL
megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen
gyógyszertára Aradon.

3 üveget ingyen láda és csomago-
lással bérmentve küld. 1524

B

O

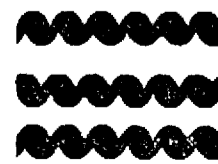
U

R

B

O

N

színes vagy vízi nyomás nélkül, teljesen maradvány
és hammentes, ami által teljesen ártalmatlan.

Gyári raktár nagyban és kicsinybeni eladásra

Szivarkahívely

Verge szivarka-papír.

H U S S E R L M.

dobánykülönlegességi közvéleményben.

Új képkeretező műhely Aradon!

Értesitem úgy a helybeli, mint a vidéki közönséget, hogy Aradon, Salacz-utca 3. szám alatt egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő speciál

Képkeretező műhelyt

nyitottam, hol raktáron tartom a legmodernebb képkereteket dus választékban. 107

Képkeretezéseket saját műhelyemben a legprecízebben készítek. — Elvállalok minden e szakmába tartozó munkákat a legjutányosabb árak mellett. — Üvegezési munkákat szolid árban eszközök. — Olajfestményeket eladásra elfogadok!

Szíves pártfogást kér, kiváló tisztelettel

Freimann József.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget, valamint igen tisztelt vevőimet értesíteni, hogy a 8469

férfi-, fiu- és gyermek-ruha üzletemet

Arad, Asztalos Sándor-utca 10. szám

(Dr. Keppich-féle házba) helyeztem át.

Igen kérem a tiszteit vevőközönség további szíves támogatását.

Teljes tisztelettel

Moskovitz Izidor.

Pályázati hirdetés.

Az aradi zsidó hitközség a Spitzer Ignác tanulmányi női ösztöndíjalapnak 2 — egyenkint 500 — 500 koronás — ösztöndíjára ezenel pályázatot hirdet.

Pályázhatnak aradi illetőségű az aradi középiskolát jelesen végzett zsidó vallású, szegénysorsu leányok, akik magasabb tudományos kiképzésre törekcszenek.

Másodsorban azoknak pályázata vétetik figyelembe, akik a fenti kellékekkel rendelkeznek és az aradi áll. felsőbb leányiskola VI. osztályának elvégzése, vagy tanonői oklevél megszerzése után végeznek felsőbb tanulmányokat.

Az eredeti okmányokkal, vagy ezeknek hitelesített másolataival

felszerelt kérvények f. é. augusztus hó 18. napjáig terjesztendők be az aradi zsidó hitközség előljáróságához. 3508

Kelt Aradon, 1911. augusztus hó 4-én.

Az aradi zsidó hitközség előljárósága.

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Kerestetik!

Az ujonnan átalakított

„Gambrinus“ sörcsarnok és kávéháza **Resiczabányán**

ezelőtt „Hungária“ szállodára, mely mozgófényképpel berendezve lesz, szép nagy kerthelyiséggel, tökéletesen berendezve 3000—4000 koronával bíró óvadékképes

bérlő vagy üzletvezető

kinek felesége jó főzőnő,

azonnalra kerestetik.

Továbbá kerestetik azonnalra a

resiczai „PANNONIA“

az állam-vasúttársaság nagyvendéglőjére egy

BÉRLŐ,

ezen vendéglő és kávéház a legelőkelőbb, legnagyobb szabású és legnagyobb forgalmu a városban. Aránylag kevés tőkével azonnal átvehető. 3531

Bővebbet közöl

Juracsek Sándor,
Resiczabányán.

Kerestetik!

Az összes hazai

3513

Zsák és Ponyva

gyárak készítményei nagyban és kicsinyben is a legnagyobb választékban kapható az

Erdélyi és Bácskai Iparáru raktár

Reich B. Károly Fia és Társa

cégnél Andrassy-tér 6. (Verbos-ház.)

Kötél gyártás! Telefon szám 649. Pokróc lerakat!

SZABOTT ÁRAK!

PONTOS KISZOLGÁLÁS!

Hiradás.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a **Forray-utcában a Gróf Hunyadi palotában**

új kézmű divat és

vászon áruházunkat

megnyitottuk.

Nagy és izléses raktárt tartunk **gyapju és selyem keimék, battisztok, zefirok, cretonok és vászonnemüekben, bélés-áru, szalag, csipke stb. stb.-eken.**

Becsés pártfogásukat kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

3335

Popper Testvérek.

KENDŐKBEN NAGY VÁLASZTÉK!

FÜSZER-, CSEMEGE- ÉS ÁSVÁNYVÍZEK KERESKEDÉSE.

Telefon 811. sz.

Telefon 811. sz.

A fekete kutyához.

Alapított 1882.

Färber Lajos, Arad

Füszér- és csmege-üzletomben kapható:

Kizárólag általam, saját módszerem alapján, éránként pörkölt

„Japán-kávé“

mely minőségére és zamatra minden más fajtát felülmúl.

Szabadalmazott villany-üzemi kávépörkölő.

Mindennemű fűszeráru legkiválóbb minőségekben, továbbá gép- és hengerolajok, tovottakenőcs, kenőszappan, kocsikenőcs, linoleum és borostyánpadlólak, automobilolaj, benzin, carbolinoleum és mindennemű fertőtlenítő szerek stb. nagyban és kicsinyben.

Molyok ellen

Óva intünk minden házi asszonyt, ne mulassza el

ruhát, bundát, szőnyegjel

s egyéb ruhanemű eltevésénél az évek óta legbiztosabban bevált

moly-pusztítónkat

használni, mely egyedül nálunk kapható

Vojtek és Weisz

Arad.

Ajánljuk továbbá

Rovarporainkat

Terpentin szesz

Naphtalin

Patsoull levél

Gyors és pontos kiszolgálás!

MÜLLER J. ÉS FIA

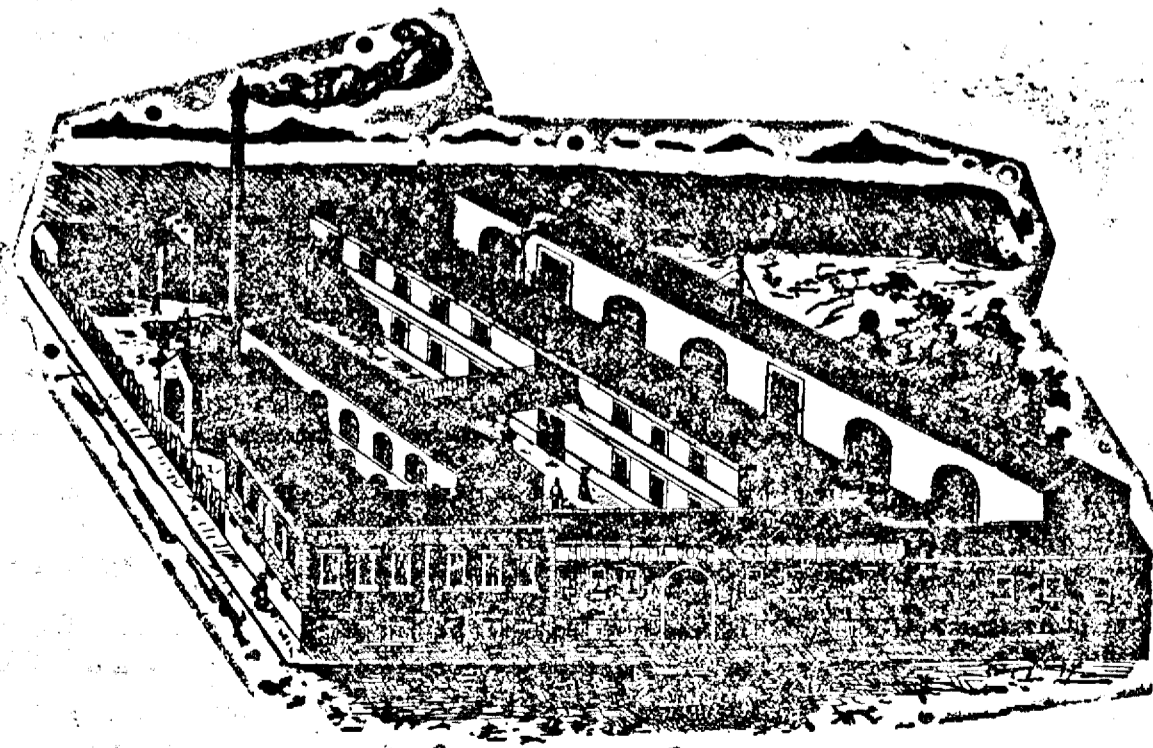
ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gézmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapított 1882.

Telefon szám 460.

Mindennemű férfi és női felöltőket és ruhákat egészben fest, vagy vegyileg tisztít.

ingeket, gallérokat, kezelőket, házi ruhát, kelengyékstb. hófehéren (minden marószér kizárásával) mos és fényesen vasal.

Helyben gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., PORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ. Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér kéz szelgálatl MÜLLER J. ÉS FIA.

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívül olcsó árak!

Szép üzlethelyiség

nagy kirakat ablakkal, Arad leg-
forgalmasabb helyén

férfi ruhaüzlet számára

kerestetik.

Ajánlatok „Erstklassige 4160“ Mosse
Rudolf Budapest, V. Nádor-utca,
intézendők.

6910

Nők legforróbb vágya szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el
szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér, egy doboz Aradi
Ibolya-Hölgypor 1 korona 20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 kor.

Kapható a készítőnél: HAJÓS ARPÁD gyógyszerárában

ARADON, Andrásy-tér 22. sz. (a megyeházzal szemben.)

Az ország minden nagyobb gyógyszerárában, drogeriájában és illatszerkereskedésében.

NE FOGADJON EL MÁ-Á-ÁST!

CSAK ÓRIÁS

FEDAK- CIPŐKRÉMET

30 FILLÉRERT.

6816

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen lábizzadásban szenvednek,
legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitűnő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására.
— Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitűnő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomorszábadó szer.
Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabbal) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1845

Rozsnyai Máttyás

gyógyszerárában

Arad, Szabadság-tér.

Uraak figyelmébe

ki akar elegánsan öltözködni, az tekintse meg minden részlettel kényelmes és nagy bel- és külföldi szövetraktáramat

Angol uri szabó üzletében

Deák Ferencz-utca 40. sz. (Dr. Winter-féle házban) nálam már 60 koronától kezdve egy elegáns szabású szövet
öltöny vagy felöltő, finom szövetekből kifogástalan kivitelben, mérték után részletfizetésre is kapható. 1800

Becsés pártfogásukat kérve, maradok tisztelettel

Horváth Flórián, angol uri szabó.

**Első schweitzzi
himzőgyár kép-
viselője:**

Hell Béláné

Arad,

Árpád-tér 4. szám II. emelet,

ahol a legszebbfehérnemű és felsőruha himzések gyári árban, dus választékban kapható. — Meghívásra mintákkal készséggel elmegyek.

3331

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 4091

**Szines és fehér himzések
ugyszintén fehérnemű
varrások olcsó árban
készülnek.**

Úri leányok fehérnemű varráshoz és
himzéshez oktatásra felvétetnek.

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az
építetők közönséget, hogy az épi-
tészeti téren mindennemű mun-
kálatakat, ugymint;

tervezéseket, új építkezést,
régie épületek átalakítását

ugy helyben, mint vidéken a leg-
jutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

2631

építész.

Ablakredők

Valódi amerikai önműködő
ablakredőnyök gyári raktára,
1547 valamint valódi
lignum sanctum tekegolyók
és bá bu k legjutányosabb
árakban kaphatók:

Zimmermann Ignác

norinbergi diszmű és játé-
áru üzletében

ARAD, Szabadság-tér 21.

Alapított 1910-ben.

Langer József

hangszerkészítő mester és hegedű-
készítő műterem

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

Kitüntetve:

Budapest, arany. Budapest,
ezüstérem, okmány.

Ajánlom nagyválasztéku
raktáramat saját készít-
ményű hangverseny-hege-
dükben. Régi hegedűk sikeres ja-
vitása által művészkörökben elis-
merést nyertem. Páduai és nápolyi
olasz hurok. — Kiváló minőségű
tartós német hurok.

Régi hegedűk megvételnek és becse-
reltetnek. 3304

Költözők figyelmébe!

Vilamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek
mellett szerel és szállít :: 1789

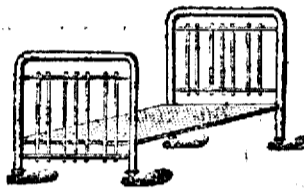
KOCH DÁNIEL

vilamoscsengő és telefonberendezési vállalata
Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Telefon 847. szám.

Garai Károly
vasbutorgyára

Aradon, József főherceg-ut II.
sz. és Karolina-utca sarok.

Gyárt rézbutorokat a legegyszerűbbtől a
legmodernebb kivitelben, vasbutorok nem-
zetközi szállítása a világ minden irányá-
ban. Képvisele a bel- és külföld minden
nagyobb városában. 3471

Alapított 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden-
esetre a zongora is tartozik, mely dus
raktárban teljesen új állapotban 700
koronától felfelé és használt zongorák
300 koronától felfelé állanak a nagy-
demű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
havonként 8 ko-
ronától felfelé.

— Zongora hangolásokat
helyben és vidéken szak-
képzett segédem által vé-
geztetem. 1753

Nyilvános kölcsönkönyvtárban,
melyben magyar, német és fran-
czia nyelvű szépirodalmi művek
igen nagy választékban vannak
raktáron. Olvasási díj havonként 1
korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 25.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc má-
rka, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik,
a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra
lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánazák és hamisítják,
tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert
csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű
felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szírtalan, vegytiszta
készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést
keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 120.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

2505

2449

Hydraulikus Prések

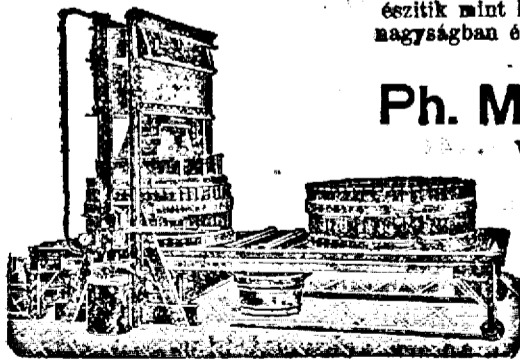
bor- és gyümölcsnedv nyeresre

nagybani üzemre 1, 2 vagy 3 levezető csatornával

'Herkules' bor- és gyümölcsajtókat

Kettős prészerkezettel kézi használatra

évezik mint különlegességet, különömböző
nagyságban és szerkezetben kitűnő minő-
ségben.

Ph. Mayfarth & Co.
WIEN II/1.

gépgyáros és vasöntőde.

Különlegességi gyár gyü-
mölcsértékesítés bornyérés-
re készült gépekben. Ki-
tűntetve több mint 680
első érermel. Részletes
315 számú képes árjegy-
zék ingyen és bérmentve.

Assael Jakab Fiai gépgyára

Aradon, Radnai-ut 23. sz. Telefon 835 sz.

Midőn nagybecsű tudomására hozom, hogy gépgyáramat tete-
mesen megnagyobbítva és a kor igényeinek megfelelő munkagép-
ekkel felszerelve, folyó évi majus hó 1-től Radnai-ut 23.
szám alá helyeztem át, tiszteletteljesen kérem az irántam
eddig megnyilvánult bizalmat a jövőben is fenntartani és engem a
gépészet terén előforduló bármilyen munkák kivitelével és javításával
megbizni.
Kiváló tisztelettel

Assael Jakab Fiai
gépgyára.

2651

Aradi és csanádi egyesült vasutak.

5127

IV.—1911.

Hirdetmény.

Értesítjük a szállító közönséget, hogy vasúti kocsiknak az üzletszabályzatban és a díjszabásokban meghatározott és külön kihirdetett be-, illetve kirakási idejét az üzletszabályzat 80. §-a (8.) bekezdése alapján f. évi augusztus hó 11-től kezdve visszavonásig legkésőbb azonban

1911. évi december hó 31-ig

bezárólag az aradi és csanádi egyesült vasutakon 9 nappali órára szállítjuk le.

A 9. nappali rakodási óra a közhírré tett raktári hivatalos órák kezdetétől, illetőleg a kocsinak rendelkezésre bocsátásától az esteli raktári órák befejezéséig számítatik.

Értesítjük továbbá a t. szállító közönséget, hogy ugyancsak f. évi augusztus hó 11-től kezdődőleg visszavonásig, legkésőbb azonban 1911. évi december hó 31-ig bezárólag kocsirakomány **teherárak** felvételénél a vasúti üzletszabályzat 64. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt megszorítások alkalmazhatók. Élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojás küldemények azonban soronkívül fognak elszállíttatni.

Fenti megszorításokat a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak f. évi július hó 2-án kelt ⁴⁶⁷⁶² III. 1911. sz. engedélye alapján árutorlódás következtében beállott kocsihány miatt léptetjük életbe.

Arad, 1911. évi augusztus hó 11-én.

Az aradi és csanádi egyesült
vasutak igazgatósága.

3470

Jyükszemétől mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Szab és kézizzadás azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „**Peppo**”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszűritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „**Phenolsav**”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő a „**MELOGEN**”. Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára 421 **2 korona.**

Kitűnő amerikai gummi a „**NITER**” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedül készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben. —

Ne üljön fel semmiféle hangzatos reklámnak, hanem saját érdekében felhívom a figyelmét, mert most ismét nagyobb mennyiségű áruk érkeztek, amelyeket csak az **Asztalos Sándor u. 4. sz.** alatt levő

CSIPKE ÁRUHÁZBAN

lehet beszerezni. Eladásra kerülnek a következő olcsón beszerzett

parti áruk

Csipke és csipkebetétek
nagy választékban

Női ing R. Schiffonból 75 kr.-tól
Női nadrág R. Schiffonból 74 kr.-tól
Glott alj I. dupla 125 kr.-tól
Lüster alj I. dupla 125 kr.-tól
Selyem alj I. dupla 375 kr.-tól
Miedervédő batizst 52—59 kr.-tól
Batizst alj 125 kr.-tól
Taft selyem I. métere 68 kr.
Csipke selyem I. métere 82 kr.
Gyermekruhák 75 kr.-tól
Esernyők 120 kr.-tól
Férfi ing R. R. Schiffonból 99 kr.-tól
Férfi ajour sokni 39 kr.
Férfi nyilas sokni 39 kr.

Zsebkezdő tucattja 58—120 kr.-tól
Gallér csak 7 kr.
Kézeltő párja 8—16 kr.
Harisnyá 3 pár 50, 60 és 100 kr.
Kézimunka kongré kezdés 125 kr.
Csipke métere 1 kr.-tól
Csipke szövet 25 kr.-tól
Csipke gallérok 50 kr.-tól
Cérna keztyük 15 kr.-tól
Férfi nyakkendők 10 kr.-tól
Hosszu glase keztyük 150 kr.
Glase keztyü rendes 59—85 kr.
Női ajour harisnyá 35 kr.
Női nyilas harisnyá 39 kr.

Csipke szövetek nagy
választékban

Azonkívül érkeztek nagyobb mennyiségű csipkefüggönyök, stórok, himzett madeira schweizi himzések, női- és férfi harisnyák, gyermek-harisnyák, selyem és cérna keztyük, finom női fehérneműk, női-kötők, stb. Meglehető olcsó árak.

Kérjük a vásárló közönséget áruink olcsóságáról meggyőződni, mivelhogy most ismét igen nagy mennyiségű újabb áruk érkeztek.

2597

Tisztelettel **Csipke Áruház**

Óvás! Figyelmeztetjük a t. vevőközönséget, hogy üzleten kívül senkit sem jogosítottunk fel cégünk-től áruk elárúsítására. — Férfi ruhaszövet gyapjuból frt. 1.20-tól kezdve. — Blous 1.25 kr.

Minden versenyt felülmul

Jóság, tartósság és olcsó ár tekintetében

Czernóczky Mihály

Kossuth-utca 3. szám

alatti saját műhelyben készült férfi-, női és gyermek cipők fekete- és színes bőrből készítve, ugyiszintén félcipők minden fazonban kapható!! 1476

Hauszer K. Géza

hangszerkészítő

Arad, Deák Ferenc-utca 40. szám.

(Dr. Winter-ház.)

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőimmet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

hangszer műhelyem

Deák Ferenc-utca 40. szám alatt

van. — Raktáron tartok dus választékban mindennemű hangszereket. Elvállalok hangszer átalakításokat és javításokat legjutányosabb árak mellett. Vidékre megrendeléseket leggyorsabban eszközök. Szíves pártfogást kér kiváló úsztelettel

Hauszer K. Géza,

hangszerkészítő. 280r

Gazdaközönség szíves figyelmébe.

Értesítem a föld és szőlőbirtokos, ugyszíntén háztulajdonos urakat, hogy Szabadság-tér 12 szám alatt egy hatóságilag engedélyezett

ingatlan forgalmi, valamint bor és pálinka közvetítési irodát

nyitottam meg. — Elvállalok pénzkölcsön szerzést ház és földbirtokra

legelőnyösebb amortisatióra is minden előleges költség nélkül.

Szíves megbízásokat kér 3141

kitűnő tisztelettel

Lustbáder Adolf.**Költözőkődők figyelmébe!**

— Telefon 250. szám. —

Értesítem a t. szállító közönséget, hogy hosszú évek óta a Petőfi-utcában volt butorszállítási üzletemet 1911. évi augusztus 1-ével Deák Ferenc-utca 36. szám alá, Mairovitz házba helyeztem át.

Ajánlom ezuttal 6, 8 és 10 méter hosszú zárt, belül kárpitozott tiszta butorszállító kocsijaimat úgy helybeli, mint a legtávolabb eső vidékre történendő költözéseknél. Vállalok mindennemű fuvarozást és átköltöztetést a vasútra és vidékre, nyitott, ruganyos kocsikon is teljes jótállás mellett.

Kérve a t. közönség további támogatását, kiváló tisztelettel

Éliás Lipót Fia

butorszállító 2279

Deák Ferenc-utca 36. szám.

Molnár Antal

épület- és butorasztalos
Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorak legolcsóbb beszerzési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szolgálattal 3951

Molnár Antal,

épület és műbutorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanulónak felvétetik.

Uj szobafestő és mázoló-műhely!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy Arad, E. Választó-utca 56. szám alatt 3381

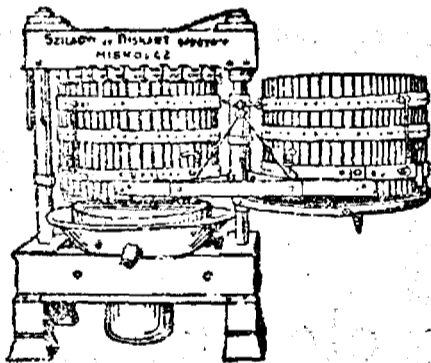
szobafestő és mázoló-műhelyt nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat legizlésebb kivitelben, legjutányosabb árakban. Költségvetéssel és mintákkal készségrrel, díjmentesen szolgálunk. Vidéki munkákat árkülönbség nélkül fogadunk el.

Szíves megbízásukat kérve, maradunk kiváló tisztelettel

Molnár Testvérek.

1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevél.

1901. temesvári kiállítás. I. díj díszoklevél.
1902. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj, aranyérem. 1902. borászati kiállítás Eger, I. díj, díszoklevél és aranyérem.
1906. Nagyvárad I. díj, díszoklevél.

Szilágyi és Diskant, gépgyár, Miskolcz.**Üzlet- és műhely-áthelyezés!**

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy **vizvezeték, csatornázás és bádogos műhelyemet** Zrínyi-utca 1. szám alól **Lovarda-utca 1. sz. alá helyeztem át.**

További szíves pártfogást kérve maradok

Teljes tisztelettel:

Citrom Adolf,

vizvezeték és csatornázás berendező. 3377

Női lüszter, gummi és tavaszi felöltőt már 10 kor.-tól

vehet nagy választékban

Schwartzberger Manó

női confectió áruházában 2671

ARAD, Vörösmarty-utca 3. Őszi újdonságok naponta érkeznek.

Különösen pékek figyelmébe ajánlva.

Mikes Kelemen-utca 52. sz. alatti, ezelőtt Staudt-féle ház nagyon előnyös fizetési feltételek mellett azonnal eladó, vagy lakrészenként is kibérelhető.

A házban levő üzlethelyiség kapcsolatos egy pékműhelynek épült helyiséggel, — mely megfelelő kemencékkel van felszerelve.

Bővebb felvilágosítás szereszhető:

Dr. Kuttu Alfréd

ügyvédi irodájában, Hasszinger-utca 3. sz. a 3517

Borsajtók

legújabb rendszerű, könyökszerkezetű „Kossuth,” „Kincsem,” „Hegyalja,” „Acélország” a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű víznyomású (hidraulikus) kettős kesara sajtók nagyüzemi préseléshez. Sajtóink főelőnye: A must seholsem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőfejlesztés! A tököly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető! 3252

Szőlőszűk és Bogyósók. „Villám” legújabb centrifugális bogyósó- és szűkőgépek.

— Arjegyzék ingyen. —

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné felkeresni vételköltség nélkül

Vogel László

műorás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát, tört aranyat vagy más tárgyakra becserezem.

Arad, Weitzer János-u. 6.

Uj leányiskola-épület.

Fűrész**vagy gyárépület**

nagy telekkel és iparvasúttal Arad vidékén megvételre vagy bérbe

kerestetik

Szíves megkeresések: Érték 58406 alatt Heinrich Salek hirdetőjébe, Wien, I., Wollzeile 11. küldendők. 2714

Telefon 615. Az orsovai halhoz.

BREGER I.

Árpád-tér 5. sz.

Értesítem az igen tisztelt közönséget, hogy üzletemet a Szabadság-térről, Arpad tér 5. szám alatti zsidó templom épületben levő sarok üzletbe helyeztem át. Egyben értesítem a n. é. közönséget, hogy az új üzletemben sokkal olcsóbban árúsítom a legfrissebb tiszai halat, mint a régi üzletemben.

Pénteken a piacon a halak árai tetemesen le lesznek szállítva.

Ma iriss tiszai halküldemény érkezik.

Midőn a n. é. közönség eddigi pártfogását megköszönöm, kérem, hogy részemre azt az új üzletemben a jövőben is fenntartani sziveskedjenek.

Pénteken estétől szombat estig zárva.

Tisztelettel

2753

Breger I.

Csatlós András

műbutor-asztalos

Arad, Fejsze-utca 6. sz.

(Saját ház.) 2837

Elvállal megrendelésre mindennemű szalon, ebédlő- és hálószoba berendezéseket a legpontosabb kivitelben, a legmodernebb styl szerint. — Kész butor állandóan raktáron. Számos megrendelést kér, kiváló tisztelettel

CSATLÓS ANDRÁS

műbutor-asztalos

ARAD, Fejsze-utca 6-ik szám.

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Csatornázás és vizvezeték szerelő bádogos. Készítmódern butor veretét Fémcsiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

124—1911. ügyszám.

Árverési hirdetés.

Én Vannay Gusztáv, Lippai kir. közjegyző ezennel közhírré teszem, hogy Dr. Steiner János lippai ügyvéd, mint néhai Sándor Mór, volt lippai lakos bíróilag kirendelt hagyatéki zárgondnok megkeresésére, 19 drb. Lippai takarékpénztár részvénytársasági részvény, egyenként 300 kor., 74 drb. Kereskedelmi és népbank részvénytársaság Lippa, részvény, egyenként 100 kor., 5 drb. Hidegkúti népbank részvénytársasági részvény, egyenként 80 kor., 18 drb. Nagyvárad

hitelbank részvénytársasági részvény, egyenként 300 kor., 2 drb. Nagyvárad aruraktári részvény, egyenként 200 korona névértékben, továbbá 1 drb. férfi aranyóra aranylánccal 120 kor. és 1 pár arany fülbevaló 20 korona becsértékben f. é. augusztus hó 16-án d. u. 3 órakor itt Lippán lévő hivatalos helyiségemben, közbenjöttem mellett megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Lippa, 1911. évi augusztus hó 3-án. 3510

Vannay Gusztáv,
kir. tanácsos,
kir. közjegyző.

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árak mellett vállalja az

Aradi Nyomda Részvénytárs.

könyvkötészete József főherceg-ut 22. szám.

A volt Saekl-malom

jelenleg: Adler és Szántay-féle

SAS-MALOM

Aradon, a Fa-utcában — eddig Urbán Iván-
utca — múlt hó 24-én héttől üzemét meg-
kezdte és 3272

vámörleéseket

is legpontosabban teljesít.

Csődtömeg kiárúsítás!

A volt Weisz Farkas-féle bórüzletet
minden elfogadható áron ki-
árúsítjuk. — A berendezés, iroda
és egy szép új gázkályha eladó.

3512

◆ Csak rövid ideig! ◆

A Borosjenői Takarékpénztár Részvénytársaság

igazgatósága

az 1911. évi február hó 26-án kibocsájtott rész-
vényaláírási feltételek 10-ik pontja értelmében
felhívja a

37, 81, 97, 113, 114 számú

ideiglenes elismervények

tulajdonosait, hogy az általuk jegyzett részvé-
nyekre a hátralékos befizetéseket

1911. évi augusztus hó 31-ig

eszközöljék, mert ellenkező esetben a késedel-
mes fizető elveszti az elővételi jog gyakorlásá-
val szerzett jogait és a már teljesített befize-
tések iránti igényeit, mely befizetések a tartá-
lék alap javára fordíttatnak s az igazgatóság-
nak jogában áll az azoknak megfelelő részvé-
nyeket szabad kézből értékesíteni.

Borosjenői Takarékpénztár Rt.

igazgatósága.

3525

10,000 pár különféle CZÍPŐ

előrehaladott saison miatt, ugysainte kalapok és di-
vatcikkek hallatlan — — — — —

olcsón kerülnek eladásra.

Valódi

amerikai és angol sandal

még eddig nem létezett árakban.

20—25 csak K. 3.50	35—38 csak K. 5.80
26—28 „ „ 4.—	40—42 „ „ 6.60
29—34 „ „ 4.80	43—46 „ „ 6.75

877

Csak

Korányi Jenőné

Szabadság-tér 3. szám.

Ingyen javítom a nálam vásárolt cipőket.

Ennek rovátban minden más egy-
esetli beállításának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 191. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg alól — vagy levélhelyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzéad. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti számítódik. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közlésben aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések 4 óra fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatalban díjmentesen megőrzendő. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTEK FEL.

OKTATÁS.

Izr. Fininternátus

(Chorin Áron-u. 1. sz.) Az intézet minden tekintetben megfelel a mai kor követelményének. A benlakók gondos nevelésben, jó ellátásban és kitűnő előkészítésben részesülnek. Az intézetben a jövő tanévre egy magán, mint rendes tanulók felvételt. Prospektussal szívesen szolgál az igazgatóság. 3389

Javító, pót-

és magánvizsgálatokra mérsékelt díjazás mellett előkészít az Izr. Fininternátus. Arad, (Chorin Áron-utca 1. 3390

Zongoratanító

Órákat ad, háznál és házon kívül kezdők és haladók részére, igen jó módszer szerint. Cim a kiadóban. 3418

Szültők figyelmébe!

„Deák Otthon” Aradon, Aulich Lajos-utca 20. sz. A mai kornak minden tekintetben megfelelő internátus a legjobb tanítók vezetése alatt. Növendékek (benlakók és bejárók) csak korlátozott számban vétetnek fel. Az igen t. szülőket kérjük, hogy lehetőleg július 10-ig biztosítsák fiaik helyét az intézetben. Igazgatóság: Simonyi-utca 9. sz. 3078

Okleveles tanító

magántanulókat sikeresen tanít. Privát órákat is ad. Cim a kiadóban. 3543

Szép fogakat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcátréja. 13323

VÉTEL ÉS ELADÁS.

10 koronától kezdve

férfi fűző, boks cipő kapható Aradi Cipészek Termelő Szövetkezeténél Szabadság-tér 15. Bizomány raktárak Csermón és Piskin. 3451

Egy a legjobb forgalomnak

örvendő fehér sütőde házzal együtt eladó a főtéren közelében. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3050

Csernovics Péter-utca

26. számú ház eladó. Értekezhetni ugyanott. 3507

20 méter

alapterületű üvegezett szoba, 12 drb. fazon vas ablak, egy épített szoba mely lebontandó, eladó Hunyady-utca 2. sz. 3534

Arad, Demeter-utca 32 a.

számú ház eladó. Értekezhetni a tulajdonos Fiola Hugónál Battonyán. 3450

Keresek megvételre

egy jó állapotban levő fűszer-állványt Mártics Győző, Ujszent-Anna. 3511

Kitűnő hegyi bor

34 krajcár literenként. Kapható Poppé Sándornál, Aulich Lajos-utca 8a. 3425

Automobil

Puch-gyártmány 2 személyre, 8 lóerős, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3444

Kellemes ital

a málnaszörp, behűtött szórával, üdít, frissit, üvegje 60 fill. Vojtek és Weisznál. 1-3827

Tűzifa hulladék,

száraz félölenként 7 K-ért kapható, Dengl fatelep, Kossuth-u. végén. 3476

A világhírű amerikai

„Vera” cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél szerethetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikai töltő tollszár 1 kor. Gyümölcs szalvetta 100 drb. 1 kor. Salicillal telített valódi pergament papír kapható Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2551

Heti munkáslapok és könyvecskék,

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében. Andrassy-tér 16. Telefon 517. 555

2 hordó

hengerolaj, egy hordó gépzsir igen olcsón eladó. Bővebbet ifj. Weisz Mórnál, Varjassy József-utca. 3249

Eladó

egy darab teljesen új 20 hektoliter tartalmu víztartány hozzátartozó 8 méter magasságú lábbal. Bővebbet Weisz Jenő lakatosnál Andrassy-tér 9. 3309

ÜZLETEK.

Jó forgalmu

kereskedés korlátlan italmérséssel, házzal együtt, más vállalat miatt eladó. A faluban 1000 lélek van s a környéken üzlet nincs. Engelhardt János Branyest, Facset mellett 3405

Egy jóforgalmu

szatócsüzlet más vállalat miatt eladó. Bővebbet Angyal-utca 21. szám. 3426

Egy jóforgalmu vendéglő

nyári szeletivel, fedett tekepályával, berendezéssel együtt a költözés miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3528

Román községben

egy 56 év óta fennálló jó forgalmu vegyeskereskedés italmérséssel családvi viszonyok miatt bérbeadó, esetleg ujonnan épült házzal együtt eladó. 3527

Szépen berendezett

fűszer és terményüzlet, hol italmérés is van, esetleg sütődével kapcsolatban állásba menés folytán azonnal átadó. Cim a kiadóhivatalba.

KÜLÖNFÉLE.

Mandi Sándor

szobafestő és mázó Arad, Halter 6 szám. Elvállal minden szakmába vágó munkát jól, olcsón és izlésesen. A n. b. közönség figyelmét felhívom arra a körülményre, hogy miután a szövetség keretén kívül állok és megfelelő munkaerővel rendelkezem, az elvállalt munkákat fennakadás nélkül végezhetem el. 3547

Pensió 3400

elsőrendű kapható uri családnál. Ebédkosztot családoknak kiadok. Erzsébet-körut 37. II. em. 15. ajtó.

Intelligens család

kisebb diákot kitűnő ellátásban részesítene, gondos felügyelet, magyar, német, társalgás, fürdőszoba használat. Szt. Istvan-u. 1a. földszint 3. 3525

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban 1274

Diamant-nál

Atzól Péter-utca 2. (az udvarban)

Biztosítom, hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszert, zseb és modern hárfát utó inga-órát akar venni vagy javíttatni, ha felkeresi

ZINNER VILMOS 3102

műorás és ékszerész üzletét

Forray-u. Szabadság-téri sarok-épületben.

Teljes ellátást

és gondos felügyeletet kaphatnak iskolás gyermekek uri családnál az összes iskolák közelében. Özv. Kohn Lajosné Chorin Áron-utca 2. szám. 3524

Egy leánygyermek

teljes ellátásra felvétetik uri családnál. Cim a kiadóhivatalban.

Iskolakönyvek

tartós bekötését szolid árák mellett vállalja az Aradi Nyomda Részvénytársaság könyvkötészete József főherceg ut 82.

A gyermekek számát

2 vagy 3-ra korlátozni okos és sok pénzt takarít meg. A biztos utmutatást ehhez — melyre vonatkozólag sok ezer hírlapra érkezett be, 90 fillér magyar bélyeg ellenében diszkrétén küldi: Frau A. Kaupa Berlin S. W. 266 Lindenstrasse 51. 1224.

Kerékpáros

Gyorsfutár vállalat. Telefon 345. 3408

Elegáns berautók

turára, napra, órára Szabadságtér 17. sz. Telefon 816. 2723

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára Weltzer János-utca 2. szám.

Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb árákon. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751.

Kerékpár és varrógép szakmájú javító-műhely.

Már megnyílt

a legolcsóbb

butor bevásárlási csarnok.

Házasulandók és butorvásárlás közönség szives figyelmét bátorítom felhívni az

Asztalos Sándor-u. I. sz.

alatt megnyitott

kész butorüzletemre,

hol is Aradon legjutányosabb árák mellett árusítok minden kivitelű, legmodernebb háló, ebédlő, uri szoba, szalon, előszoba és konyha berendezéseket. — Saját érdeke tehát mindenkinek dus választékú raktárkészletem mielőbbi megtekintése.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel 3197

HIRSCH MIHÁLY,

műbutor asztalos. Gyár: Lázár Vilmos-utca

Ezen rovatban minden szöveg-
szeri beiktatásnak ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 16b-ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 257. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a műveg elír — avagy levélbélyegekből. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításnál azonnal a kiadóhivatal, az esetekben, válaszbélyeg esztendő. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a köziratban aláhúzással jelölendő. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatali kiválasztás díjtaul megszerkeszt. **HIRDETÉSEK ESTE PÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelleg alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert éreztük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

Zálogházból

kvártok arany, ezüst- és gyémánt-árakat vezeti és a **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér 1. 2974

LEVELEZÉS.

Kiadóhivatalunkba

a következő jellegű levelek érkeztek
„Pusztai élet“
„Micuskának“
„Rizikó nélkül“
„Földszintes ház“
„M. R. 99.“
„Szerény“
„Correpetitor“
„Mica“
„Gócponton“
Ava levele van.

Orfeumban

látott bájos kis kalapu, komoly tekintetű, barna arcú, fekete szemű, elegáns megjelenésű hölgyet kéri a szomszéd asztalnál ült fiatal ember, ismeretség lehetséges-e?
„Non plus ultra.“ 5036

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-3329

KIADÓ LAKÁS.

4 szoba

és mellékhelyiségekből álló modern utcai lakás Bathányi-u. 37. szám alatt kiadó. 3550

Attila-tér 1. sz. ház

borpincével és gyümölcsös kerttel f. 6. nov. 1-től bérbeadó. Bővebbet ott a házbán. 3338

Kiadók

Deák Ferenc-utca 89. szám alatt ujonnan épült modern udvari, kisebb, nagyobb lakások. Szeptember vagy november 1-re kiadó. Értekezhetni lehet ugyanott, a házfelügyelővel, vagy a tulajdonossal 4-től 7-ig, 3411

Kiadó.

Rákóczi-utca 25. sz. alatt most épült házbán négy utcai szobából előszobából és szükséges mellékhelyiségekből álló teljesen különálló, kényelmes, modern urilakás. Bővebbet ugyanott, vagy telefon 464. 3892

Lakás

2 szoba, konyha zárt folyosóval kiadó. Arad, Demeter-u. 111 a. 3491

A Tökölly-tér melletti

Lujza-utcában emelt kétemeletes házbán modern három szobás lakások november 1-ére kiadók. Bővebbet Bem-u. 8. alatt. 3420

Négy szobás lakás

földszintes házbán kiadó. Thököly Imre-utca 35. sz. 3523

Kiadó

Fejse-utca 18. számú házbán egy üzlethelyiség. Alkalmos iparosoknak, lakással együtt. 3521

Zöldőtempom épületben

egy négyszobás lakás (fürdőszobával) azonnal kiadó. Ugyanott bérbeadó egy üzlethelyiség is az Árpádtéri oldalon. 3509

Kiadó lakás.

Deák Ferenc-utca 35. sz. ujonnan épített ház első és második emeleti, utcai, egyenként 4 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba stb., parkettás, villanyvilágítással ellátott lakások kiadók f. 6. november 1-től. Bővebb értesítés nyerhető Bathányi-u. 1. sz. egyházmegyei irodában d. e. 8-12-ig és d. u. 3-5 óráig. 3518

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, nyagott 2 butorozott utcai szoba, Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 303

Három szobás utcai

új lakás fürdőszobával, zárt folyosóval november, esetleg október 1-től kiadó Közép-u. 18. sz. 3540

Három szoba

(két utcai) előszoba és mellékhelyiségekből álló földszintes lakás Karolina-utca 4. sz. alatt, Lészaházban, november 1-től kiadó. Közlebbit a házmesternél. 3541

5 szobás

földszinti modern lakás Orczy-utca 6. szám alatt kiadó. 3539

Egy modern 4 szobás

emeleti lakás nagy erkélyvel, Deák Ferenc-utca 24. szám alatt november 1-ére kiadó. 3544

Kiadó nagy üzlethelyiség.

Tökölly-tér Tabakovits házbán lévő nagy sarok-üzlethelyiség, az utcára hat tágas nyílással, pincehelyiséggel együtt azonnal kiadó. Bővebbet ugyanott. 3505

Szabadság-tér

3. sz. a. em. nagy, 6 ablakos utcai, egészen ujonnan előállított modern lakás kiadó. Villany- és gázvilágítás stb. 3487

Lakás.

Udvari II. emelet 3 szoba, fürdőszoba Neuman-palotában november 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél. 3502

Kiadó

Szt. Péter-tér 6. sz. ujonnan renovált csendes házbán kétszobás lakás gyermektelen házaspárnak. 3549

Kiadó lakás.

Szép 3 szoba, konyha, éléstár stb. szeptember hó 1-től. Esetleg fentartással november 1-re Andrányi Károly-utca 1. sz. 3503

Minden ragyog.

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisztól. 1-3326

ALKALMAZÁST NYER.

Lakatos tanulók

felvétetnek Stoll Bélanál, Csernovits Péter-utca 22-23. 3225

Géplakatos,

kovács, esztergályos és asztalos tanoncok felvétetnek Vlucu J. Maxim gépgyárban Aradon, Fábián László-ut 5/b. sz. az állomás mellett. 3493

Érettségizett

gyakornokot keres vidéki előkelő iroda. Cim a kiadóban. 3542

Egy fiatal segéd

kerestetik lisztnagykereskedésbe augusztus 15-ére. Cim a kiadóhivatalba. 3548

Keresek

augusztus 15-re ügyes fűszer- és rövidáruban jártas izraelita vallású segédet, ki a román nyelvet is bírja, ajánlatában igényei megjelölendők. Berkovits Hermann Brád. 3435

Egy fiatal

vegyesszakmában jártas segédet keresek. Reisz József, Simánd. 3464

Csomagoló leány

felvétetik Rozsnyai Mátyás gyógyszeráruban Arad, Eötvös-utca. 3485

Keresek segédet

ki a vas-, rövid- és norinbergi áru szakmában jártas. Ajánlatok Weiszberger Lipót címére Honcztőre küldendők. 3490

Gépirónó,

ki a magyar és német levelezésben jártas és irodai gyakorlattal bír, a textilgyárban felvétetik. Gyorsirónó előnyben részesül. 3887

ALKALMAZÁST KERES.

16 H. P. automobilra

vezetőnek ajánlkozik vizsgázott egyén. Cim szivességből Dorogi Károly urnál Arad, Óvár-u. 2. 3526

Kárpitos és díszítő

jutányos árak mellett ajánlkozik helyben és vidékre. Leeb József, Tökölly-tér 2. sz. 3477

Négy polgárit végzett

urieleány rodai alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 3552

Megbízható urinó

pénztárnoknői állást keres szeptember 1-re Aradon. Szolid üzletben, bármely csekély fizetésért, mivel kezdő, könyvvezetést nem ért. Szíves megkeresést Barta Jenő Arad. 3410

Felügyelői

vagy más bizalmi állást keres legjobb referenciával bíró idősebb zsidó férfi. Messer Illés Varjassy-utca 18. 3309

100 koronát adok annak,

aki nekem egy hivatalszolgai vagy ahhoz hasonló állást szerez. Cim a kiadóhivatalban. 3.98

Egy-két gyermek mellé

ajánlkozik egy szerény igényű urieleány, jó bizonyítvánnyal. Szíves megkeresést kér Kohn Juliska, Karácsonyi Márton címén Arad, Weitzer J.-u. 8. 3500

Középlakola négy osztályát

és 2 éves földművelési iskolát kitűnő eredménnyel végzett ifjú azonnali belépéssel alkalmazást keres gazdaságban. Mag József, Negykamarás. 3529

Az Aradi Kereskedők Köre

Helyeszközlő Osztályának

HETI KIMUTATÁSA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond, utcai. igazgató.
Ideiglenes hivatalos helyiség: Haszinger-utca 5. sz.

Keresünk ki

ARADRA:

Elsőrendű női divatüzlet részére irakatrendező, fűszer nagykereskedés részére könyvelőt, elsőrendű fűszer és csomagoló üzlet részére ügyes, megbízható segédet, vállalat részére óvadékképes üzletvezetőt.

VIDÉKRE:

5 fűszer, rőtös és rövid, 2 vas és fűszer, 4 rőtös és divat, 4 fűszer és rövid, 3 vegyes kereskedősegédet, több tanoncot.

Ajánlunk!

több irodistanót, könyvelőt délutáni vagy esteli foglalkozásra, 3 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer, 2 rőtös és divat, 3 vegyes kereskedősegédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan. Körtagjaink előnyben részesülnek. Vidéki megkeresésekre, azoknak, akik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk. 301.

INGATLAN.

Kiadó ház. 3865.

Az Iona-utca 32. sz. ház, melyben van 4 szoba, 2 konyha, mellékhelyiségek; befásított udvar és szőlőskert, szabadkézből eladó. Bővebbet Pankotán, Lopos Pálnénál.

Kiadó ház.

Wesselényi-utca 9. sz. ház, szabadkézből eladó. 3465.

Kiszentmiklóson

egy ház, melyben kávéház és vendéglő van üzemben, 3 tekeasztallal, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 3481